

ԿԻԼԻԿԻՅԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՀՊԳՎԱՐՁՈՒՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԺՈՂՈՎԻՆ

15-18 Ապրիլին Երևանի մեջ տեղի ունեցան ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Համահայկական Հիմնադրամի Հոգաբարձուներու Խորհուրդի նիստը, նախագահութեամբ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի:

Յանուկեան Ա. կարող լինուի, Հոգաբարձուներու Խորհուրդի այս նիստին պիտի մասնակցի Եփրեմ արք. Քաղաքացի: Վեհափառ Հայրապետը, որ անդամ է Հոգաբարձուներու Խորհուրդին, պիտի չկարենայ անձամբ մասնակցել Հիմնադրամի 9րդ այս նիստին. նկատի ունենալով որ ժողովը բուսական կը զուգահիշուի Աւագ Շաբթուան եւ նոյն օրերուն վեհափառ հայրապետը պիտի մեկնի Տեր Զօր՝ ուխտագնացութեան, Նահատակաց Տօնի 85ամեակին առիթով:

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԸ Ս. ՆՇԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ
Կիրակի, 16 Ապրիլ 2000ին, Ծաղկազարդի տօնին առիթով, Ս. Նշան Մայր Եկեղեցւոյ մէջ պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ
ՀՊԳՇ. Տ. ՇԱՅԱՆ Ծ. ՎՐԴ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
Սկիզբ ժամերգութեան ժամը 7:30ին
Սկիզբ պատարագի ժամը 9:30ին
Քափօր ժամը 10:00ին
ԳԻՆԻՐԱՑԻՔ
Նոյն օրը, կէսօրէ ետք ժամը 4:00ին, տեղի պիտի ունենայ 'Ինքնացեքի արարողութիւն, զոր պիտի կատարէ եւ յաւուր պատշաճի պիտի քարոզէ
ՀՊԳՇ. Տ. ՇԱՅԱՆ Ծ. ՎՐԴ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
Սիրով կը հրաւիրենք հաւատացեալ ժողովուրդը:
ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ս. ՆՇԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՄԱՀԱԶԴ
Տիկին Վիգի Գասպարեան եւ զուգորդ թամար Տէր եւ տիկին Իսահակ Գասպարեան եւ գաւակունք Օր. Լուսին Գասպարեան
Տիկին Վարսենիկ Շիրինեան եւ գաւակունք Տէր եւ տիկին Պետրոս, Յարութիւն եւ Արամ Գիւլիսեաններ եւ ընտանիք
Տիկին Վարդանուշ Ազնաւորեան եւ ընտանիք եւ Համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբոր եւ հարազատին
ԳԱՆՈՒՍ (ՄՈՒՐԱՏ) ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ
մահը, որ պատահեցաւ Հինգշաբթի, 13 Ապրիլ 2000, առաւօտեան ժամը 10:00ին:
Թաղման արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Հինգշաբթի, 13 Ապրիլ, կէսօրէ ետք ժամը 4:00ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:
• Ներկայ ընդունիլ իբրեւ մահազոյ:
• Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Ուրբաթ 14, Շաբաթ 15 եւ Կիրակի 16 Ապրիլին:

ՄԱՀԱԶԴ
Տիկին Արաքսի Մազմանեան
Օրիորդ Վարդուհի Մազմանեան
Տիկին Սիրարփի Մոմճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Անդրանիկ Ճեանեան
Տէր եւ տիկին Յարկթ Նանճեան
Տէր եւ տիկին Մամուկ Գարագաշեան
Տէր եւ տիկին Վարուժան Գասպարեան
Տէր եւ տիկին Նաչիկ Նանճեան
Տէր եւ տիկին Ճորճիկ Զազարեան
Փոստածեան ընտանիք
Գիւրգիսեան ընտանիք
Մազմանեան ընտանիք
եւ Համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, եղբոր, քեւրին, քեներային եւ հարազատին
ՍԱՍ ՄԱԶՄԱՆԵԱՆԻ
մահը, որ պատահեցաւ Չորեքշաբթի, 12 Ապրիլ 2000, կէսօրուան ժամը 12:00ին:
Ցուղարկաւորութեան պաշտամունքը կատարուցաւ Հինգշաբթի, 13 Ապրիլ, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Հայ Աւետարանական Էմմանուէլ Եկեղեցւոյ մէջ, Ամանուս, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուցաւ Պուրճ Համուտի Հայ Աւետարանական գերեզմանատունը:
• Ներկայ ընդունիլ իբրեւ մահազոյ:

ՄԱՀԱԶԴ
Տիկին Արաքսի Մազմանեան
Օրիորդ Վարդուհի Մազմանեան
Տիկին Սիրարփի Մոմճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Անդրանիկ Ճեանեան
Տէր եւ տիկին Յարկթ Նանճեան
Տէր եւ տիկին Մամուկ Գարագաշեան
Տէր եւ տիկին Վարուժան Գասպարեան
Տէր եւ տիկին Նաչիկ Նանճեան
Տէր եւ տիկին Ճորճիկ Զազարեան
Փոստածեան ընտանիք
Գիւրգիսեան ընտանիք
Մազմանեան ընտանիք
եւ Համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, եղբոր, քեւրին, քեներային եւ հարազատին
ՍԱՍ ՄԱԶՄԱՆԵԱՆԻ
մահը, որ պատահեցաւ Չորեքշաբթի, 12 Ապրիլ 2000, կէսօրուան ժամը 12:00ին:
Ցուղարկաւորութեան պաշտամունքը կատարուցաւ Հինգշաբթի, 13 Ապրիլ, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Հայ Աւետարանական Էմմանուէլ Եկեղեցւոյ մէջ, Ամանուս, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուցաւ Պուրճ Համուտի Հայ Աւետարանական գերեզմանատունը:
• Ներկայ ընդունիլ իբրեւ մահազոյ:

ՄԱՀԱԶԴ
Տիկին Արաքսի Մազմանեան
Օրիորդ Վարդուհի Մազմանեան
Տիկին Սիրարփի Մոմճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Անդրանիկ Ճեանեան
Տէր եւ տիկին Յարկթ Նանճեան
Տէր եւ տիկին Մամուկ Գարագաշեան
Տէր եւ տիկին Վարուժան Գասպարեան
Տէր եւ տիկին Նաչիկ Նանճեան
Տէր եւ տիկին Ճորճիկ Զազարեան
Փոստածեան ընտանիք
Գիւրգիսեան ընտանիք
Մազմանեան ընտանիք
եւ Համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, եղբոր, քեւրին, քեներային եւ հարազատին
ՍԱՍ ՄԱԶՄԱՆԵԱՆԻ
մահը, որ պատահեցաւ Չորեքշաբթի, 12 Ապրիլ 2000, կէսօրուան ժամը 12:00ին:
Ցուղարկաւորութեան պաշտամունքը կատարուցաւ Հինգշաբթի, 13 Ապրիլ, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Հայ Աւետարանական Էմմանուէլ Եկեղեցւոյ մէջ, Ամանուս, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուցաւ Պուրճ Համուտի Հայ Աւետարանական գերեզմանատունը:
• Ներկայ ընդունիլ իբրեւ մահազոյ:

ԵՐԵՍՓՈՒՍԱՆ ԳԱՀԻԱ ՀԱՐԻՐԻ ԱՅՅԵԼԵՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի սկսման Ապրիլ 13ի շարունակ թուականը նոր սերունդներու մտքին մէջ վերականգնման եւ հայրենիքի հզօրացման թուականի փոխելու նպատակով, Երեսփոխան Պահիա Հարիրի այցելութիւն տուաւ Լիբանանի Հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ Էպս. Խաչերեանի, Ազգային առաջնորդարանին մէջ, Պէյրութ:

Առաջնորդ սրբազան հայրը ողջունեց այս նախաձեռնութիւնը՝ աւելցնելով, որ հայ համայնքը, որ պատերազմի օրերուն երբէք չմասնակցեցաւ Լիբանանի անբարեկամ պատերազմին, խաղաղութեան եւ վերականգնման այս օրերուն առաւել պարտականութիւն կը պահէ նոր սերունդներուն մէջ խարսխելու յանձնարարական Լիբանանը:

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ «ԿԻԼԻԿԻԱ» ԹԱՆԳԱՐԱՆ ԱՆԹԻԼԻԱՍ - ԼԻԲԱՆԱՆ
ԱՆՄԱՇԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵ «ԿԻԼԻԿԻԱ» ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ
Ուրախութիւն ունենք յայտնելու, որ Այ Մաշիք Ապառնովազարեան Ընկերութեան տեր եւ տնօրէն տիար Աբրահամ Մարտեան, երկրորդ անգամ ըլլալով այս տարի եւս ապահովագրեց «ԿԻԼԻԿԻԱ» բանգարանը: Պրն. Ա. Մարտեան իր այս օժանդակութեամբ սատար կը հանդիսանայ կաթողիկոսարանի մշակութային առաքելութեան:
Թանգարանի յանձնախումբը յատուկ շնորհակալութիւն կը յայտնէ ազնիւ բարերարին:
«ԿԻԼԻԿԻԱ» ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ԶԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԸ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ
Կիրակի, 16 Ապրիլին, Ծաղկազարդի տօնին առիթով, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ
ԳԵՐՇ. Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԱՐՔ. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ
Սկիզբ ժամերգութեան ժամը 7:30ին
Սկիզբ պատարագի ժամը 9:30ին
Քափօր ժամը 11:00ին
ԳԻՆԻՐԱՑԻՔ
Նոյն օրը, կէսօրէ ետք ժամը 5:00ին, տեղի պիտի ունենայ 'Ինքնացեքի արարողութիւն, զոր պիտի կատարէ եւ յաւուր պատշաճի պիտի քարոզէ
ԳԵՐՇ. Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԱՐՔ. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ
Սիրով կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը:
ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ
Կիրակի, 16 Ապրիլին, Ծաղկազարդի տօնին առիթով, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ
ԳԵՐՇ. Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԱՐՔ. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ
Սկիզբ ժամերգութեան ժամը 7:30ին
Սկիզբ պատարագի ժամը 9:30ին
Քափօր ժամը 11:00ին
ԳԻՆԻՐԱՑԻՔ
Նոյն օրը, կէսօրէ ետք ժամը 5:00ին, տեղի պիտի ունենայ 'Ինքնացեքի արարողութիւն, զոր պիտի կատարէ եւ յաւուր պատշաճի պիտի քարոզէ
ԳԵՐՇ. Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԱՐՔ. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ
Սիրով կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը:
ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Sous le haut patronage de SA SAINTETE ARAM I LE CATHOLICOSSAT ARMENIEN DE CILICIE
Présente L'ACTUALITE DU GENOCIDE ARMENIEN
YVES TERNON Historien et écrivain
LE GENOCIDE ARMENIEN FACE AU NEGATIONISME
ARA KRIKORIAN
Editeur, président du Comité de la Défense de la Cause Arménienne pour l'Europe Occidentale
Présentation du livre L'ACTUALITE DU GENOCIDE DES ARMENIENS
Vendredi, 14 Avril à 19 heures au Catholicossat Arménien de Cilicie, Antelias
Les conférences seront données en français.
Prière de confirmer votre présence en téléphonant au 04-410001. Invitation

ԻՍՐԱՅԷԼ ԿԸ ՓՈՐՁԷ ՀՓՈԹԻ ՄԱՏՆԵԼ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԸ

Վարչապետ Սեյիմ Հըս Երէկ նկատել տուաւ, որ Լիբանանի հետ սահմանագծի ճշգրտման մասին խորհուրդներու միջազգային ընտանիքին ու հանրային կարծիքը շփոթի մատնել է:
Ան վերահաստատեց, թէ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդը անպատասխանատուութիւն կ'ապրուի յանցանքով:
Միւս կողմէ, Հըս պատահաբար ընդհատեց իր խոսքը, երբ Լիբանանի սահմանները մէկ են եւ ճանշուած միջազգայնօրէն, սկսեալ 1923էն, 1949ի վիճադադարով հաստատուած են ՄԱԿի կողմէ եւ վերահաստատուած՝ Մարտեան թեմի խորհուրդի թիւ 425 որոշումով, հետեւաբար անոնց ճշգրտման կարիք չկայ:
Հըս հաւաստեց, որ ՄԱԿ պիտի չշարժի մինչեւ որ հետազոտման մասին գրաւոր փաստաթուղթը չստանայ Խորհուրդէն, եւ Խորհուրդ

ԹՐԲԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՊԻՏԻ ՏԱՐԱԾՈՒԻ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ 15 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ ԿՐԱՅ

ԿՐԸՆ ԴԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 13 (ԴՈՅ-ԹԸԸԸ) - Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարար Սապահաթին Չաքմաքոզյուն Հինգշաբթի օր յայտնած է, թէ գինուորական արդիականացման մեծ ծրագրի մը պիտի ձեռնարկուի տարածուի յառաջիկայ 15 տարիներուն վրայ:

Անոր խոսքերը յայտնապէս կը նպատակադրեն վերջ տալու այն քննադատութիւններուն, թէ ծրագրուած բանակային ծախսերը կրնան կառավարութեան հակադրած ծրագիրը ընթացքէ դուրս բերել:

Հինգշաբթի օր հրատարակուած թիւեր ցոյց տուին, որ Թուրքիոյ առևտրական պիւտճեկական բացը Յունաստանի 258 հասնելով 1,23 միլիարտ տոլարի, մինչ տարի մը առաջ անկախ 343,2 միլիոն տոլար էր:

Չինեայ ուժերը կ'առաջադրեն յարձակողական բնոյթի 145 ուղղաթիւներ եւ ռազմական 1000 հրասայեր գնել՝ աստիճանաբար արդիականացնելու համար իրենց ունեցած ուղղաթիւներն ու հրասայերը:

Չաքմաքոզյուն խորհրդարանական յանձնարարութիւնը մը ըսած է, թէ

առնոց վճարումները մաս մաս տեղի պիտի ունենան: Անոնք շուրջ 13 միլիարտ տոլար պիտի արժեն: Ուղղաթիւներու գծով երեք մեծ ընկերութիւններ իտալական, ամերիկեան եւ ռուսական, կը փորձեն պայմանագրուելուները ձեռք ձգել:

Իսկ հրասայերու գծով, նախարարը յայտնեց, որ 260 հրասայերու առնչուած թեմա առաջին ապագորանքները պիտի վերջնականացուին մինչեւ տարե-

վերջ: Գերմանական, ֆրանսական, ամերիկեան, իտալական, ուքրանական ընկերութիւններ կը փորձեն պայմանագրուելուները ձեռք ձգել:

Նախարարը յայտնեց, որ Թուրքիա կ'ուզէ մինչեւ 2008 թուական կանխահատար զգուշացման «Աուաքս» տիպի ծոցանաւեր ձեռք ձգել ու այդ նպատակով կը փորձէ 1,5 միլիարտ տոլարի հասնող գումար մը իրրեւ պարտք ապահովել:

ԼՐՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՅԱՆՔՈՎ ՉԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ 13 ԻՐԱՆՅԻ ՀՐԵԱՆԵՐՈՒՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍԿՍԱԻ

Լրտեսութեան յանցանքի համար ձերբակալուած 13 իրանցի հրեաներուն դատավարութիւնը բացուեցաւ երէկ Շիրազի մէկ ատենին մէջ: Գունդակ նիստին ընթացքին որոշուեցաւ դատին վերսկսիլ հրէական գլխաւոր տուներէն մէկուն աւարտելու ետք՝ Մայիս 1ին: Շիրազի գլխաւոր դատարանը ըսաւ, որ ամբաստանեալներուն չորսը խոստովանեցան, որ յանցաւոր են: Պաշտպան փաստաբանները խմբա-

կը, սակայն հերքեց, որ այդ պիտի խոստովանուէր ինչ տեղի ունեցած է: Փաստաբանները ըսին նաեւ, որ կողմնակի հարցաքննութիւններու ընթացքին կատարուած խոստովանութիւնը օրինական չի նկատուիր:

Հրեաները, որոնք անցեայ տարի ձերբակալուած են, կ'ամբաստանուին իսրայէլի համար լրտեսած ըլլալու եւ գինուորական տեղեկութիւններ փոխանցած ըլլալու յանցանքով: Իսրայէլ կը հերքէ, որ որեւէ կապ ունեցած է անոնց հետ:

● ԻՐԱՆԻ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱՆ ԿՐՈՆԱԿՈՆՍԹԱՆՆԵՐԻ ՇԱՍԻ ՀՈԳԵՆՈՐ ՂԵԿԱՎԱՐՐ ԵԿԻՎՈՒՄՆԵՐԻ ԱՊԱՆՆՆԵՐԻ ԻՐԱՆԻ ԴՄՈՒՄ՝ ԱՊԱՆՈՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ԱԳԱՏ ԱՐԺԱԿՈՒՄՐ: ՇԱՍԻ ՂԵԿԱՎԱՐՐ ՆԱՄԱԿ ՄԻ ՈՒՂԱՐԿԱԾ Է ԵԿԻՎՈՒՄՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԿՆԵՐԻ ՄՈՒՂԱՐԱՔԻ, ՈՐԿԵՆ ԿԱՐԵԿԻ ԵԳՈՒՐ ԴԻՖՅՈՑՆԵՐՈՎ ՕՏԱՆԳԱԿԷ:

(ԴՈՅԹԸԸԸ)

ՓՈՒԹԻՆԻ ԱՐԵՒՄՈՒՏՔ ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԲՐԻՏԱՆԻԱ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 13 (ԴՈՅԹԸԸԸ) - Իտալիոյ նորընտիր նախագահ Վլադիմիր Փուլթին Արեւմուտք իր առաջին այցելութեան պիտի ձեռնարկէ Կիրակի օր (վաղը)՝ մեկնելով Բրիտանիա, ուր պիտի փորձէ օտար ներդրումներ քաջայեռել, Չեչենիոյ գծով տարակարծութիւններուն վերջ տալ եւ միջոցներ փնտրել՝ հակահրթիռային գինարշաւ մը կանխարգիլելու համար:

Փուլթին Երկուշաբթի օր տեսակցութիւններ պիտի ունենայ վարչապետ Թոնի Պլեյրի եւ բրիտանացի առևտրականներու ու էլիզաբէթ Բ. Թագուհիին հետ:

Ան դէպի Բրիտանիա ճամբուն վրայ պիտի այցելէ Պիեռոուսիա, իսկ վերադարձի ճամբուն վրայ պիտի այցելէ նաեւ Ուքրանիա:

ԵՄԵՆԻ ԿՐԸՆԸ ՉԵՉԵՆԻԱ ՎԵՐԱԳՈՒՆԱԼ

Միւս կողմէ, ԵԱՀԿ Հինգշաբթի օր յայտնեց, թէ կ'ուզէ Չեչենիա վերադառնալ:

Մինչ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Պենիթա Ֆերրերօ - Վալտերը, որ ԵԱՀԿ նախագահն է, Մոսկուայի մէջ պաշտօնատարներու հետ տեսակցութիւններ կ'ունենար, ուստի կ'ուզէր եւ ըմբոստ չեչէններուն միջեւ դարձեալ բախումներ ծայր կու տային:

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԸ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ՄԷՋ

Ծաղկավարդի տօնին առիթով, Կիրակի, 16 Ապրիլ 2000ին, հանդիսաւոր Ս. պատարագ պիտի մատուցուի Նոր Սիսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ:

Պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ՝ ՀՈԳՇ. Տ. ՓԱՌԷՆ ՎՐԴ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Սկիզբ ժամերգութեան Պատարագ	ժամը 7:30ին
Քարոզ	ժամը 9:30ին
Փոքրերու թափօր	ժամը 10:30ին
	ժամը 11:00ին

Սիրով կը հրաւիրուի մեր հաւատացեալ ժողովուրդը, ներկայ գտնուելու տօնական արարողութեան:

ԾԱՆՕԹ.- Կէսօրէ ետք ժամը 4:00ին, ԴՈՒՆ-ԲԱՅԷՔԻ արարողութիւն պիտի կատարուի:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻ Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻ ԾԱՂԱԶԱՐԴ ԵՒ ԴՈՒՆԲԱՅԷՔ Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ՄԷՋ

Ի գիտութիւն մեր ժողովուրդին, ստորեւ կու տանք ժամանակացոյցը մեր եկեղեցւոյ արարողութիւններուն:

- Կիրակի, 16 Ապրիլ 2000. ԾԱՂԱԶԱՐԴ - Ժամերգութիւն ժամը 7:30ին
- Ս. պատարագ ժամը 9:30ին

Պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ ՀՈԳՇ. Տ. ՄԱՍԻՍ ԱՔՂ. ԶՈՊՈՒԵԱՆ

Քարոզ	ժամը 10:30ին
Մանուկներու թափօր	ժամը 11:00ին
Օրհնութիւն մանուկներու դասին մէջ	ժամը 11:15ին

● Նոյն օրը, երեկոյեան ժամը 4:30ին տեղի պիտի ունենայ ԴՈՒՆԲԱՅԷՔԻ արարողութիւնը:

Սիրով կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդը՝ այս հոգեպարար արարողութեան:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

ԾԱՂԱԶԱՐԴԸ ԺՈՒՆԻԵԻ Ս. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ՄԷՋ

Կիրակի, 16 Ապրիլ 2000, Ծաղկավարդի տօնին առիթով, Ժունիէի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ պիտի պատարագէ եւ պիտի քարոզէ՝ Կիլիկիոյ Ս. Աթոռի երիտասարդ միաբաններէն՝

ԳԵՐՊ. Տ. ՆԱՐԵԿ Ծ. ՎՐԴ. ԱԼԵԿՍԵՅԵԱՆ

Սկիզբ ժամերգութեան Ս. պատարագ	ժամը 8:00ին
Քարոզ	ժամը 9:30ին
Մանուկներու թափօր	ժամը 10:30ին
	ժամը 1:30ին

Սիրով կը հրաւիրենք շրջանի ժողովուրդը՝ հաղորդուելու Փրկչին զալստեան խորհուրդով:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԺՈՒՆԻԵԻ Ս. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

ՆՈՐ ԴԵՍՔԵՐ՝ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Յունաստանի նորընտիր վարչապետ Քոսթաս Սիմիթիս նոր դէմքերու տեղ տուած է իր կատարարութեան մէջ, սակայն ան տնտեսական եւ արտաքին քաղաքականութեամբ վաղու խնդիրներ պահած է կատարարութեան մէջ, ապահովելու համար երկրին Եւրոպական Դրամական Միութեան անդամակցութիւնը եւ Թուրքիոյ հետ հեղափոխ յարաբերութիւններ:

Պահպանողական ընդդիմադրութեան դէմ շատ փոքր համեմատութեամբ յաղթանակ ապահովելէ ետք օր ետք, Սիմիթիս Չորեքշաբթի օր իբրեւ արտաքին գործոց նախարար վերանշանակեց ճորձ Փափանտրիուն եւ ելեւմուտքի նախարար՝ Եաննուս Փափանտրիուն:

Ան պաշտօնի վրայ պահած է նաեւ պաշտպանութեան նախարար Աքիս Տոհաճափուլուր, ինչպէս նաեւ ներքին գործոց, կենսոլորտի, հանրային կարգ ու կանոնի նախարարները:

Ան նշանակած է չորս նոր նախարարներ եւ աւելի քան տասնեակ մը փոխ նախարարներ, որոնք ցարդ բնաւ կատարարութեան մէջ չեն ծառայած:

Ան կատարարութեան վերադարձուցած է նաեւ Թեոտորոս Փանկալուր, որ անցեալ տարի պաշտօնազրկուած էր իր արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնէն՝ Յունաստանի կողմէ քիւրտ ղեկավար Ապտիլլա Օճալանի ապստան տալու գծով անոր դերակատարութեան համար: Անոր մշակոյթի նախարարութիւնը վստահուած է:

(ԴՈՅԹԸԸԸ)

ԱՅՍՕՐ ՎԱՆԱՅ ՉԱՅՆԵՆ

- Ժամը 9:00ին «ԱՅԼԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ» Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Շողեր Գառնէշեան
- Ժամը 11:00ին «ԿԵՆՍՈՒՈՐՏ» Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Մարալ Հարոյոյեան
- Ժամը 11:30ին «ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԼՐԱՏՈՒ» Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Թորգոմ Զանաւ
- Ժամը 18:00ին «ՏԱՂԱՐԱՆ» Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Հեթի Դաւիթեան
- Ժամը 19:00ին «ՌԱԶՄԻԿ» հեռուստախալի մրցում խաղ Սագոյիկն հետ

ՎԱՆԱՅ ՉԱՅՆ ՎԱՆԱՅ ՉԱՅՆ

ՈՒՐԲԱԾ ՕՐՈՒԱՆ 3ԱՅՏԱԳԻՐԸ

- 6:30 - Բացում
- F** 6:35 - Բարի լոյս
- M** 7:00 - Հայկական եւ օտար մեղմ երգեր
- 8:00 - Օրուան յայտագրի ընթերցում
- 9** 8:15 - Տեղական մամուլի խորագիրներու ընթերցում
- 4** 8:30 - Հայերէն լուրեր
- 8:40 - Օրհներոյթ
- 7** 8:45 - Ինչ կ'ըսեն աստղերը
- 9:00 - Այլապատմութիւն
- M** 9:30 - Թոփչք
- h** 10:00 - Սակարան
- Z** 10:30 - Արաբերէն լուրեր
- 10:45 - Արաբերէն երգեր
- 11:00 - Կենսոլորտ
- եռ.** 11:30 - Մշակութային լրատու
- 2** 12:00 - Շահանդուխտի հետ
- 4** 12:15 - Արա Գեորգեան
- 1** 12:30 - Հայերէն լուրեր
- 2** 13:00 - Սակարան
- 7** 13:05 - Յեղափոխական յիշատակարան
- 2** 13:10 - Ազգային յեղափոխական երգեր
- 1** 14:30 - Արաբերէն լուրեր
- 15:00 - Արաբերէն յայտագիր
- 16:00 - Մանկապատմական
- 16:30 - Արաբերէն լուրեր**
- 2** 16:40 - Հանդիպում
- 4** 17:30 - Պատուէր
- 1** 18:00 - Տաղարան
- 1** 18:30 - Հայերէն լուրեր
- 9** 18:40 - Ընկերային մտորումներ
- 9** 19:00 - Խաղ մրցում
- 20:30 - Էսթրադային
- 22:30 - Պատուէր
- 00:30 - Փակում

GAS G. Ayanian & Sons
Dora, Tel: 255222/3/4/5/6 Cellular: (03) 627728/9
Gemayzeh, Tel: 447000 - 445429, Fax: (01) 265187 - 582357

ՇԱԿԱՏԱՐԻՍ ՄԱՎ՝ ՆԱԸՏԱԿԵՆԵՐՈՒ ԱՐԵԱՆ ԿԱՆՉԻՆ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑԻՐ ԸԱՄԱԺՈՂՈՂՈՎԱՐԴԱՅԻՆ ԲԱՅԼԱՐՇԱԿԻՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վերջերս ազդեցական կարգադրողական միջոցներում եւ ինքնընթացի ցանցին մէջ տարածւեցան ճիշդ, որոնց համաձայն, դարաբաղեան պատերազմի շրջանին հայկական կողմը իբրեւ թէ անմարդկային ձեւով վարուած է գերի բռնութեամբ ազդեցութեան հետ, նոյնիսկ անոնց մահէն ետք ծախու հանելով անոնց ներքին օրկանները: Այս առնչութեամբ Չորքաբքի, 12 Ապրիլին, Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործոց նախարարութեան մամուլ ծառայութիւնը հրապարակեց յայտարարութիւն մը, որով կը հերքէր վերոյիշեալ ազդեցական ամբաստանութիւնները:

Ստորեւ կու տանք Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործոց նախարարութեան մամուլ ծառայութեան հրապարակած յայտարարութիւնը:

Ազդեցական կանգնածային լրատուամիջոցները, այդ բուն ինքնընթացի ցանցով, վերջերս նիւթեր են տարածել «Պատերազմի մոռացումն ուրուականները» եւ «Մարդկային օրկանների մատակարարում» վերնագրերով: Նրանցում բացի բաց յօդուածներէն են պարունակուած պատերազմի ժամանակաշրջանում ազդեցականի պատանդներին են ռազմագերիներին պահելու պայմաններին եւ հայերի կողմից ներքին հետ դաժան վարուեցողութեան վերաբերեալ, որը, ինչպէս հաւաստուած է իրապարակումներում, ծանրագոյն հետեւանքներ է ունեցել նրանց ֆիզիքական եւ հոգեկան առողջութեան համար: Նիւթերում վարկաբանիչ տեղեկութիւններ են շարադրուած նաեւ իբր հայերի կողմից սպանուած ազդեցականի ներքին պատուաստանիւթ-օրկանների տեղի ունեցած վաճառքի մասին:

Լեռնային Ղարաբաղի Գանձապետութեան իշխանութիւնները միշտ աշխուժօրէն համագործակցել են ռազմագերիներին եւ պատանդներին հիմնախնդրով զբաղուող միջազգային կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչներին հետ անդրազեկ մուտք պահովելով նրանց պատանդ վայրերը: Լեռնային Ղարաբաղի ռազմագերիների, պատանդների եւ անյայտ կորածների պետական յանձնախումբը օժանդակել է մարդասիրական առաքելութիւններին, մասնաւորապէս, Կարմիր Խաչի Միջազգային Կոմիտէին նշուած խմբի անձանց անհրաժեշտ բժշկական օգնութիւն ցուցաբերելու գործում:

Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործերի նախարարութիւնը մանրագործ ստուգել է ազդեցական կողմին ռազմագերիներին եւ պատանդներին յանձնման բոլոր հանգամանքները, մի շարք հանդիպումներ է ունեցել Լեռնային Ղարաբաղի ռազմագերիների, պատանդների եւ անյայտ կորածների պետական յանձնախումբի, առողջապահութեան նախարարութեան, ԿԽՄԿ եւ ոչ կառավարական կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչների հետ, ինչպէս նաեւ տարբեր ժամանակներում Ազդեցականի յանձնուած Լեռնային Ղարաբաղում այդ խմբի անձանց եղած ցուցակները համադրել վերոյիշեալ նիւթերում բերուած ազգանունների ցանկի հետ:

Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործոց նախարարութիւնը ամբողջ պատասխանատուութեամբ յայտարարում է, որ ազդեցական կանգնածային լրատուամիջոցներում յայտնուած տեղեկութիւնները բոլորովին չեն համապատասխանում իրականութեանը: Դրանք կազմու են Ազդեցականի չղաղարող բարոյական արշաւի բաղկացուցիչ մասը. արշաւ, որը նպատակաւորուած է հայկական կողմի վարկաբեկմանը:

Շահագրգիռ կողմերի ուշադրութիւնը իրաւորում ենք այն փաստի վրայ, որ Լեռնային Ղարաբաղի իշխանութիւնները նախընտրում են ձեռնարկի մնալ քաղաքական յարձակումներին, համարելով, որ մնալ գործողութիւնները չեն նպաստում երկու ժողովուրդների միջեւ վստահութեան կլիմայի հաստատմանը եւ Ազդեցականի ու Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաքաղաքական հակամարտութեան խղաղ կարգաւորման գործընթացին:

Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործերի նախարարութիւնը

«ՄԵՂՐԻԻ ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿԸ ԵՂԱԾ Է, ՍԱԿԱՅՆ ՀԱՅՅԱՏԱՆ ՄԵՐԺԱԾ Է ԶԱՅՆ»

Կ'ԸՍԷ ՎԱՐԳԱՆ ՕՍԿԱՆԵԱՆ

Չորքաբքի 12 Ապրիլին երեւանի մէջ կայացած մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին, Գայանեանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեան ամփոփ կերպով վերլուծեց իրապարակութեան վերջին երեք ամիսներու գործունեութիւնը եւ գայանեանեան շախմատի աշխուժ:

Օսկանեան ըսաւ, թէ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով վերջին երեք ամիսներու ընթացքին յատուկ յաւաքիտարաց չկայ, սակայն ընդհանուր առմամբ, գործընթացը բնականօրէն հոսում կ'ընթանայ: Ան յայտնեց նաեւ, թէ մտք ապագային որոշ աշխուժացում տեղի պիտի ունենայ այդ գծով:

Մամուլի ասուլիսին ընթացքին Գայանեանի արտաքին գործոց նախարարը հաստատեց, թէ Մեղրիի եւ Ղարաբաղի ու Չորքաբքի տարածքներու փոխանակմանը հակամարտութիւնը լուծելու առաջարկը եղած է Գայանեան-Ազդեցական երկկողմանի հանդիպումին Ալիեւի կողմէ: Սակայն Գայանեանի կողմէ այդ առաջարկը չ'ընդունուած: Օսկանեան շեշտեց, թէ այսօրուան դրութեամբ Գայանեանի համար բանակցութիւններու վերսկսման հիմք կը չարուակալէ մնալ ԵՄԿՎ Միջազգային խնդիրները կողմէ պաշտօնապէս ներկայացուած «ընդհանուր պետութեան» փաստաթուղթը:

Այս առնչութեամբ նաեւ Օսկանեան հաւանական նկատեց, որ տարածքներուն փոխանակման առաջարկը բնուած ըլլալ Գայանեանի Անվտանգութեան խորհուրդէն ներս աւելցնելով, որ Ալիեւի հետ իւրաքանչիւր հանդիպումէ ետք, նախագահ Քոչարեան խորհուրդը ժողովի կը իրաւորէ եւ մանրամասնօրէն կը զեկուցէ տեղի ունեցած բնարկու մեքերուն մասին: Օսկանեան շարունակեց իր միտքը եւ ըսաւ, թէ հետագային հաւանաբար տեղի ունենայ Քոչարեան - Ալիեւ նոր հանդիպումը:

ՆՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ

Հայաստանի նախագահ Արարիկ Քոչարեան Երեքշաբթի, 11 Ապրիլին, հրամանագիրով մը Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործերի մէջ Հայաստանի դեսպան Աշոտ Յովակիմեանը համատեղութեան կարգով դեսպան նշանակեց Լաթվիոյ, Լիբիանիոյ եւ Էսթոնիոյ մէջ:

ՍԱՄՈՒԷԼ ԲԱՐԱՅԵԱՆԻ ՓԱՏԱԲԱՆԸ ԿԸ ԾԵՇՈՒԻ

Ըստ հայրենի «Երկիր» օրաթերթին հաւած տեղեկութիւններուն, Լեռնային Ղարաբաղի նախկին պաշտպանութեան նախարար Սամուէլ Բարայեանի փաստաբանը ծեծուած է, որպէսզի ստորագրէ Լեռնային Ղարաբաղի դատախազութեան այն յայտարարութիւնը, որուն համաձայն, Սամուէլ Բարայեան փաստաբանի ներկայութեամբ ընդունած է անաբեկչական արարքին իր մասնակցութիւնը:

Ըստ «Երկիր» թերթին, Հայաստանի մէջ Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցիչը փաստաբանը ծեծելու դէպքին մասին տեղեկացրել էր Անուր տուեալներով, Սամուէլ Բարայեանի փաստաբաններուն ընդդէմ են բոլոր հնարաւորութիւնները մասնակցելու նախաքննական աշխատանքներուն:

ԳԵՈՐԳ ՋԱՆՈՒԿԵԱՆ ԿԸ ՊԱՐԳԵՒՍՐՈՒԻ ՄԵՏՐՈՂ ՍԱՇՏՈՅԻ ԾԵԱՆՇԱՆՈՎ

Հայաստանի նախագահի մամուլի գրասենեակը հրատարակեց հաղորդագրութիւն մը, որուն համաձայն, նախագահ Արարիկ Քոչարեան 11 Ապրիլին հրամանագիր մը ստորագրեց յետադարձութեան եւ մասնաւորապէս Տալաթի տեղանի մէջ մեծ աւանդ ունեցող աշխատակիցու Գեորգ Ջանուկեանին Ս Մետրոլ Սաշտոյի շքանշանով պարգևատրելու առնչութեամբ:

ԱՐՈՎԵԱՆԻ «ՎԵՐԵ ԸԱՅԱՍԱՆԻ»Ն ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ԱՐԵՒՍՏԱՐԱՅԵՐԵՆՈՎ

Վերջերս Լուս Անճելըսի «Յայ Գիր» մատենաշարով լոյս տեսաւ խաչատուր Արուստեանի «Վերք Գայանեանի» վէպը Սարգիս Մահտերեանի իրագործումով: Վէպը մատենաշարի լոյս ընծայած առաջին գիրքն է վերածուած է արեւմտահայերէնի պատրաստումը եւ պարզ ու պատշաճեցուած ձեւով:

Գիրքին «Այս Գրատարակութեան Մասին» բաժինով կը բացատրուի կատարուած աշխատանքին նպատակը, որ կը կայանայ աշխատարկան, պատանդները գրքովի մը լոյս ընծայման մէջ, գրքովի մը, որուն նիւթը կ'ընդգրկէ այժմեական հարցեր, ինչպէս աշխատանքներու մօտ օտար լեզուներ սորվելու եւ օտար գիրքեր աւելի կարգալու մը:

Գրատարակչին գլխաւոր նպատակը եղած է, ինչպէս ինք կ'ըսէ, «ներկայացնել վէպին հիմնական դիպաշարը, Արուստեանի հիմնական շխտանաչումները եւ մանաւանդ անոր մտահոգութիւններն ու պատգամները, որոնք մինչեւ այսօր ալ կը մնան այժմեական եւ իրամայական»:

Այս բաժինին մէջ բացատրութիւններ կը տրուին նաեւ գիրքը արեւմտահայերէնի վերատարուելու դրդապատճառներուն մասին: «Այս իրատարակութեան մասին» բաժինին կը յաջորդէ յառաջաբանը եւ վերջապէս վէպը:

Վերջին բաժինով մը Սարգիս Մահտերեան կը ներկայացնէ խաչատուր Արուստեանի կեանքը, գործը ու արժէքը մեր գրականութեան մէջ:

Գիրքին օրինակ մը ստանալ փափաքողները կրնան դիմել Լուս Անճելըսի «Յայ Գիր» իրատարակչութիւն, հեռ. ծածկ (818), 342-6624- հեռապատճէն (818) 342-0342:

Email: hyekeer@pacificnet.net, http://www.hyekeer.com/hyekeer

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԿՈՒՄԲԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՁԷ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿԵԼ Վ. ԱՂԱԶՆԵԱՆԸ

Արցախեան «10րդ Նահանգ» թերթի իմբպրու-թիւնը յատուկ հաղորդակցութեամբ մը տեղեկացու-թէ Չորքաբքի, 12 Ապրիլին, Ստեփանակերտի քաղաքային դատարանը պիտի քննէր լրագրող Վահրամ Աղաջանեանի դատական թղթածրարը:

Ըստ հաղորդագրութեան, 28 Մարտին լրագրողը 16 օրուան համար արգելափակուած է. սակայն ժամկէտի ակտիւնը ետք ազատ չ'է արձակուած եւ ուղղակի մեկուսարանէն դատարան պիտի բերուի:

Յայտնեմք, որ դատարանը 12 Ապրիլի դատավարութեան մասին ոչ լրագրողին ընտանիքը եւ ոչ ալ անոր գործընկերները տեղեկ պահած էր. այդ պատճառով ալ լուրջ պատրաստութիւններ չ'են տեսնուած մեղադրեալին շահերու պաշտպանութեան առնչու-թեամբ: Յատկապէս չ'է լուծուած անոր պաշտպան փաստաբանի հարցը:

Այս առիթով Ստեփանակերտի Մամուլի ակումբի վարչութիւնը վերջերս հրապարակած էր յայտարարութիւն մը, ուր մտանդութիւն կը յայտնէր Վահրամ Աղաջանեանի նկատմամբ իրաւարարման արմատներուն ձեռնարկած քայլերուն առնչութեամբ:

Յայտարարութեան մէջ կ'ըսուի, թէ լրագրական գործունեութեան համար լրագրողին նախքան դատարանի որոշումը ազատազրկելը կը հակառէ ոչ միայն Լեռնային Ղարաբաղի «Ջանգուստան»-ին Լրատուական Միջոցներու Մասին» օրէնքին, այլեւ անյարկ է ժողովրդավարութեան ուղին ընտրած երկրին համար:

Յայտարարութեան հեղինակները պահանջեցին, որ նախքան դատավարութիւնը Վ. Աղաջանեան ազատ արձակուի եւ ապա արգար ու անկողմնակալ դատավարութիւն տեղի ունենայ:

Յայտարարութեան հեղինակները ընդգծեցին, թէ «Նոր պայմաններու տակ եւս չ'ենք անհեռակարով, որ որեւէ հրապարակումի համար լրագրողի նկատմամբ ձեռքարկուած որոշումը անցանկալի նախադէպ դառնայ, ինչ որ կրնայ յանգիլ անոր, որ իսպախ ազատութիւնը յայտնուի բաւտի հաղթուն ետին»:

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՍԻ ԱՅՅԵԼՈՒԹԵԱՆ ԾԻՐԻՆ ՄԵՋ ՎԱՐԳԱՆ ՕՍԿԱՆԵԱՆ ՀԱՆԳԻՂՈՒՄ ՊԵՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՍԻ ՀԱՅՎԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹԻՆ ՀԵՏ

Լուս Անճելըսի մէջ Հայաստանի դեսպանատունը տեղեկացուց, թէ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեան, Հայկական Ցեղասպանու-թեան ճիշմանակի ոգեկոչման ձիրքն ներս Միացեալ Նահանգներ իր կատարելիք այցելութեան ընթացքին, 25 Ապրիլին իր խօսքը պիտի ուղղէ Լուս Անճելըսի հայկա-կան պաշտօնէին:

Վարդան Օսկանեան յոսանձնիրտաճալութեան պիտի ներկայացնէ Հայաստանի ներկայ իրավիճակը, ապա-գային հեռանկարները եւ Հայաստան - Սփիւռք փոխյա-րարեութիւնները:

ԱՐՈՎԵԱՆԻ «ՎԵՐԵ ԸԱՅԱՍԱՆԻ»Ն ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ԱՐԵՒՍՏԱՐԱՅԵՐԵՆՈՎ

Վերջերս Լուս Անճելըսի «Յայ Գիր» մատենաշարով լոյս տեսաւ խաչատուր Արուստեանի «Վերք Գայանեանի» վէպը Սարգիս Մահտերեանի իրագործումով: Վէպը մատենաշարի լոյս ընծայած առաջին գիրքն է վերածուած է արեւմտահայերէնի պատրաստումը եւ պարզ ու պատշաճեցուած ձեւով:

Գիրքին «Այս Գրատարակութեան Մասին» բաժինով կը բացատրուի կատարուած աշխատանքին նպատակը, որ կը կայանայ աշխատարկան, պատանդները գրքովի մը լոյս ընծայման մէջ, գրքովի մը, որուն նիւթը կ'ընդգրկէ այժմեական հարցեր, ինչպէս աշխատանքներու մօտ օտար լեզուներ սորվելու եւ օտար գիրքեր աւելի կարգալու մը:

Գրատարակչին գլխաւոր նպատակը եղած է, ինչպէս ինք կ'ըսէ, «ներկայացնել վէպին հիմնական դիպաշարը, Արուստեանի հիմնական շխտանաչումները եւ մանաւանդ անոր մտահոգութիւններն ու պատգամները, որոնք մինչեւ այսօր ալ կը մնան այժմեական եւ իրամայական»:

Այս բաժինին մէջ բացատրութիւններ կը տրուին նաեւ գիրքը արեւմտահայերէնի վերատարուելու դրդապատճառներուն մասին: «Այս իրատարակութեան մասին» բաժինին կը յաջորդէ յառաջաբանը եւ վերջապէս վէպը:

Վերջին բաժինով մը Սարգիս Մահտերեան կը ներկայացնէ խաչատուր Արուստեանի կեանքը, գործը ու արժէքը մեր գրականութեան մէջ:

Գիրքին օրինակ մը ստանալ փափաքողները կրնան դիմել Լուս Անճելըսի «Յայ Գիր» իրատարակչութիւն, հեռ. ծածկ (818), 342-6624- հեռապատճէն (818) 342-0342:

Email: hyekeer@pacificnet.net, http://www.hyekeer.com/hyekeer

ԱԶԵՐԻ ԼՐԱԳՐՈՂԸ ՀԱՅՅԱՏԱՆԸ ԹՈՅՆ ԸՆԿԱՆՈՒԿՈՐԻ ԿԸ ՆԿԱՏԷ

Ազդեցական կանգնած «Եւրոպ» («Օրէնք») հանդէսի գլուխաւոր խմբագիր Շահպազ Խոստուրչու, որ ազերի լրագրողներու խումբի մը հետ Ազդեցական վերադարձաւ Հայաստան կատարած իր ուղեւորութեան, «Պիլիք Տիւնեա-կը» թերթի թղթակցին հետ հարցազրոյց մը ունեցեալ:

Հարցազրոյցին մէջ ազերի լրագրողը ըսաւ, թէ «Հայաստանէն եւ երեւանէն իր ստացած տպաւորութիւնը ճշմարիտ էր, եւ թէ Հայաստանի մէջ կը գերակշռեն նախարարական տրամադրութիւնները: Ազերի լրագրողը աւելցուց, որ հայ լրագրողներու հետ կատարուած ամէնէն անկեղծ գործընկերութեան ընթացքին կարմիր թելի պէս կ'անցնէր միայն մէկ թեմա, «իրոք թէ Ղարաբաղի համար հայերը արիւն թափած են, ուստի ոչ ՍՄԿԵ եւ ոչ ալ ՕԹՍՄԵ չ'են կրնար ստիպել կամուրջ վերադարձնել այդ հողերը. Ազերիները կրնան գայն վերագրաւել միայն ուժով»:

«ՈՍԿԷ ԵՂԷԳՆ» ՊԵՏԱԿԱՆ ՄՐՅԱՆԱԿԸ ԱՅՍՈՒՀԵՏԵԻ ՊԻՏԻ ՉՇՆՈՐՀՈՒԻ

12 Ապրիլին Մամուլի Ազգային Ակումբի «Հոգե-ւոր Հայաստան» ծրագրի հիւրն էր Հայաստանի նախագահի խորհրդակալ Բանաստեղծ Ռա-միկ Դաւոյեան: Վերջինս լրագրողներուն տեղեկացուց պետական մրցանակներու բաշխման մէջ տեղի ունեցած փոփոխութեան մասին:

Ռամիկ Դաւոյեան ըսաւ, որ պետական մրցանակները, որոնք երկրի բարձրագոյն պար-գէնն են արուեստի տարբեր բնագաւառներու լրագոյն աշխատանքներուն համար, չ'են կըր-նար աստիճանաւորուած ըլլալ:

Ան նշեց, որ գրականութեան ապարելիս հա-մար սահմանուած «Ոսկէ Եղէգն» պետական գրական մրցանակը այսուհետեւ պիտի չ'ընտրուի, որովհետեւ իրատարակչական գործը բար-ւոյց վիճակի մէջ չ'է եւ այս մրցանակին ձեւը նպա-տակ ունէր խրախուսելու միայն գրական ար-ժեքները:

Ինչպէս նախապէս հաղորդած էինք, վերջերս նախագահ Ռամիկ Քոչարեան ստորագրեց գրականութեան եւ արուեստի բնագաւառին մէջ պետական մրցանակներ սահմանելու իրաւա-նագիր մը, որ տեղի պիտի ունենայ երկու տա-րին մէկ անգամ:

Ռամիկ Դաւոյեան նշեց սակայն, թէ այս տա-րի մրցանակաբաշխութիւն տեղի պիտի չ'ունե-նայ:

Այս նպատակով ստեղծուեցաւ 41 հոգիէ բաղ-կուած պետական մրցանակներու յանձնա-խումբ մը, որուն կազմին մէջ են 7 բնագաւառնե-րէ 5-ն 7 վաստակաւատ արուեստագետներ:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԽՈՐՀՐԳԱՐԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԹԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐ ԹՈՒՐԻՔԱ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

Հայաստանի Ազգային Ժողովի փոխ նախագահ Գա-գիկ Ասլանեան եւ Ազգային Ժողովի գլխավորն, կրթ-թուրքեան, մշակութիւն եւ երիտասարդական հարցերու յանձնախումբի նախագահ Շաւարշ Քոչարեան 12 Ապ-րիլին, մեկնեցան Թուրքիա՝ մասնակցելու համար ԵԱՀԿ-Կի խորհրդարանական համագումարի կազմակերպած «Նոր տագնապներ եւ մարտահրէճներ. ազգային փոք-րամասնութիւնները 21րդ դարուն» սեմինարին:

ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒՄ ԴԱՍԱՌՍՈՒԹԻՒՆ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Հրաւերովը Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. կաթողիկո-սից, երէկ Փարիզէ Անթիլիաս ժամանեց հան-քածաճօք պատմաբան, ցեղասպանութեանց, եւ յատկապէս Հայկական Ցեղասպանութեան մաս-նագէտ Իվ Թեռնոն:

Այսօր երեկոյան ժամը 7:00ից, կաթողիկո-սարանին մէջ Իվ Թեռնոն դասախօսութիւն մը պիտի տայ Հայկական Ցեղասպանութեան մա-սին, ֆրանսերէնով: Մօտ պիտի առնէ նաեւ Արեւմտեան Եւրոպայի Հայ Դատի Յանձնախում-բի ատենապետ Արա Գրիգորեան:

**ԷՏՈՒԱՐՑ ԾԵՒԱՐՏԱԾԵՆ
ՎԵՐԸՆՏՐՈՒԵՑ ՎՐԱՍԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՐ**

**ԱՍԼԱՆ ԱՊԱՇԻԾ ԻՆ
ԱՅԼԵԻՍ ՁԻ ԵՐԿԻՒՂՈՒՄ
ԹԻՖԼԻՍ ԺԱՄԱՆԵԼՈՒՑ**

Ստորե կու տանք հայրեցի «Ազգ» թերթից մէկ յօդուածը, որ կ'անդրադառնայ Վրաստանի մէջ անցնալ Վիրակի տեղի ունեցած ընտրութիւններուն: Յօդուածն նաեւ կը վերլուծէ Վրաստանի ներքին քաղաքական իրավիճակը եւ վրացական առանձին շրջաններու կարգավիճակի ճշդման հարցը:

Արդէն 11 տարի Թիֆլիսի իշխանութիւնները ծաղկեպսակ են դնում վրաց գոհուած երիտասարդների յուշակոթողին: 1989ի Ապրիլի ծր համարում է արիւննոտ 4իրակի: այդ օրը տեղի ունեցաւ խորհրդային գործերի եւ Թիֆլիսցի խաղաղ ցուցարարների թախումը: «Զաւթիչներն, հեռացէք Վրաստանից», «Վրաստանի անկախութիւնն ենք պահանջում», «Կեցցէ՛ ազատ Վրաստանը» յուզունգներով խաղաղ ցուցարարները ձգմունցներ խորհրդային հրասայրերի տակ:

Արդէն 11 տարի Թիֆլիսի իշխանութիւնները գոհուածների ընտանիքներին վստահեցնում են, թէ «արիւննայի իրադարձութիւնները մանրամասնորէն ուսումնասիրուած են», «մեղաւորները կը պատժուեն» եւ այլն, եւ այլն:

Ովքե՞ր են մեղաւորները: Այս հարցին Թիֆլիսում անուղիակի պատասխան են տալիս՝ յիշեցնելով, որ այն ժամանակ Վրաստանի Համայնավար Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի առաջին քարտուղարը ձու՛մպէր Փաթիխաշվիլին էր, իսկ էտուարտ Եւեարտնաձէն՝ խորհրդային Միութեան արտաքին գործոց նախարարը: Թէ ո՞վ գործերին հրաման տուեց կրակել ցուցարարների վրայ, Թիֆլիսում յստակ պատասխան չեն տալիս:

Ինչեւէ, 2000ի Ապրիլի 9ին կրկին ամենազանգուածային երկու անուններ կ'ին՝ Եւեարտնաձէ եւ Փաթիխաշվիլի: Այս դէպքում, սակայն, վրացիները ոչ թէ պէտք է փնտռէին մեղաւորին, այլ քուսակ-թերթերի վրայ նշում անէին: Ճիշդ է, Վրաստանի նախագահական ընտրութիւններում թեկնածուներ թիւը եօթն է՝ ճարտարագետ Աւթիսիվի ձուլիձէ, մանկավարժ Վատա Բոյնիձի, բանտարկեալ Թենիկից Ասանիձէ, իրաւաբան Քարթլու Լարիպաշվիլի, Աճարիայի առաջնորդ Ապաշիձէ, նախկին համայնավար ձու՛մպէր Փաթիխաշվիլի, ներկայ նախագահ էտուարտ Եւեարտնաձէ, սակայն վերջին երկուսի առաւելութիւնը ակնյայտ է: Տեղի վերլուծաբանները քննարկում էին մէկ հարց՝ արդե՞ս կը պահանջուի՞ երկրորդ փուլ, թէ՛ Եւեարտնաձէ կը յաղթի առաջին փուլում:

Ընտրութիւններին անմիջապէս ակարտին ձու՛մպէր Փաթիխաշվիլին ուղիղ հեռուստաերոյթում յայտարարեց իր պարտութեան մասին, յիշեցնելով, որ ուր Վրաստանի պետական մեքենան չախտաւում էր նախագահ Եւեարտնաձէին համար: Երոյթ ունեցան ընդդիմադիր այլ գործիչներ, որոնք խօսում էին «տեղի ունեցած կեղծիքներին» եւ ընդհանրապէս ընտրութիւններում կիրառուող «կեղտոտ րիւկիւնները» մասին: Այս պահին դժուար է ստել՝ «ագատ, արդար, թափանցիկ» են եղել կիրակնօրեայ ընտրութիւնները, թէ՛ ոչ: Սակայն ընտրատարածքներում եւ մայրաքաղաք Թիֆլիսում տիրող մթնոլորտը այլ բան էր յիշեցնում. նախ չէր նկատուում որեւէ լարուածութիւն, բացի այդ, իշխանութիւնները սովորաբար կեղծիքներին են դիմում, երբ դրա անհրաժեշտութեանը կոչացում է:

էտուարտ Եւեարտնաձէի յաղթանակին ոչ ոք չէր կասկածում յատկապէս այն բանից յետոյ, երբ Աճարիայի Գերագոյն խորհրդի նախագահ Ասլան Ապաշիւձէն ընտրութիւններին նախօրէին իր թեկնածուութիւնը հանեց յօգուտ Եւեարտնաձէի: Սա ընտրութիւններին դանկ էր, զգալի ցուցանիշներով: Ե՛ւ Ապաշիւձէն, ե՛ւ Փաթիխաշվիլին ներկայացնում են միեւնոյն՝ «Պաթումի դաշինքը», անցնող խորհրդարանական ընտրութիւններում հանդէս են եկել մէկ միասնական ընտրացուցակով, երկուսն էլ տարիներ շարունակ եղել են նախագահ Եւեարտնաձէի ընդդիմադիրները, երբեմն էլ՝ թշնամիները:...

Ի դէպ, Աճարիայի առիւծը՝ մինչ Ապրիլի 9ը չէր ակնարկում ընտրապայքարից հրաժարուելու մասին: Ընտրութիւններից երկու օր առաջ, լրագրողների հետ մտդիպումս ժամանակ, նա ասաց, թէ դեռ Ընտրելու ժամանակ ունի: Ամենայն հավանականութեամբ Եւեարտնաձէի եւ Ապաշիւձէի միջեւ պայմանաւորուածութիւն ձեռք բերուեց Հէնց Ապրիլի 9ին, երբ Պաթումում տեղի ունեցաւ նրանց հանդիպումը:

Հանդիպման ընթացքում խօսակցու-

թիւն է գնացել Աճարիայի ապագայ կարգավիճակի շուրջ: Հանդիպումից յետոյ նախագահ Եւեարտնաձէն ասաց. «Եթէ Աճարիայի կարգավիճակը չորոշուի, վրասահ եմ՝ վէճերը դեռ երկար կը շարունակուեն»:

Աճարիայի ինքնավար կարգավիճակը պէտք է սահմանադրական եղանակով ամրագրուի: Այն, ինչը տարիներ շարունակ Ապաշիւձէն էր պահանջում Վրաստանի խորհրդարանից, կ'իրականանայ մօտ ժամանակներում, եթէ, ի հարկէ, երկու առաջնորդների պայմանաւորուածութիւնը չխախտուի: Հաշուի առնելով, որ խորհրդարանում Եւեարտնաձէն ունի յենարան՝ ի դէմս Վրաստանի Քաղաքացիների Միութեան», պէտք է ենթադրել, որ շուտով Աճարիան կը դառնայ ինքնավար հանրապետութիւն: Չի բացառում նաեւ, որ մօտ ժամանակներում իննամեայ ընդմիջումից յետոյ Ապաշիւձէն ժամանի Թիֆլիս: Այո, արդէն ինը տարի Աճարիայի առիւծը՝ չի տեսել կիսախաւար Թիֆլիս, չթաքցնելով, որ այստեղ կը սպաննուի... Եւեարտնաձէի «ձեռքով»: Ի դէպ, խորհրդարանի նախագահ Ջուրաբ ժվանիան արդէն յայտարարել է. «Եթէ Աճարիայի առաջնորդ ժամանի Թիֆլիս, գործի կը դրուեն նրա կեանքի անվտանգութիւնն ապահովող բոլոր միջոցները»: Կիրակի երեկոյեան Ասլան Ապաշիւձէն ուղիղ հեռուստաերոյթում ասաց, որ ձու՛մպէր Փաթիխաշվիլուն անյետ էր համարում համախոհ, իսկ «Պաթումի դաշինքի» ապագային այնքան էլ վստահ չէ:

Դժամեայ Եւեարտնաձէն վերընտրուեց Վրաստանի նախագահ: Ինչո՞ւ ժողովուրդը ձայն տուեց Հէնց նրան: Ի՞նչ է փոխել պրն. Եւեարտնաձէի առաջին գահակալութեան հինգ տարիներին: Շատ բան ժողովրդի ընկերային վիճակն աւելի է վատթարացել, դեպքանքաների առջեւ օտարութեան հերթերը չեն նստացել, ամէնուր գործազրկութիւն է, հարուստներն աւելի են հարստացել, աղքատներն՝ աւելի չքաւոր սրգձեւ: Սակայն այդ ամէնի տեսումը մի պայտիք է թաքնուած՝ Հէւեարտնաձէի անուան հետ են կապում վրաց-արխազական եւ վրաց-հարաւստական հակամարտութիւնները գտելով. մարդիկ ցանկանում են ունենալ կանխատեսելի ուսման առաջնորդ: Վրաստանի առաջին նախագահ Ջվիտա Կամսախուրտիայի հետ համեմատած՝ Եւեարտնաձէն առաւել ընդունելի է:

էտուարտ Եւեարտնաձէին ընտրողներին խոստացել է մօտակայ Հինգ տարիներին կարգաւորել վրաց-արխազական հակամարտութիւնը, շուրջ 250 հազար պաղթականներին ետ ուղարկել մշտական բնակավայրեր, կարգաւորել հարաւստական խնդիրը, վերացնել գործազրկութիւնը, ժողովրդին հանել աղքատութեան ճիրաններէրց: Եւեարտնաձէին ձայն տուած ընտրողները թէ՛ եւ վստահ չեն վերոնշեալ խնդիրները հինգ տարիների ընթացքում կարգաւորելու մէջ, սակայն վստահ են, որ միայն Եւեարտնաձէն կարող է ինչ-որ բան անել:

Արխագիան եւ Հարաւային Օսիան չմասնակցեցին նախագահական ընտրութիւններին:

Հարաւային Օսիայի խորհրդարանը ընդունեց յայտարարութիւն, որտեղ բողոք է յայտնում առ այն, որ «Թիֆլիսի իշխանութիւնները փորձել են Հարաւային Օսիայի վրայարնակ գիւղերում անցկացնել Վրաստանի նախագահի ընտրութիւնները»՝ այս քայլը համարելով Հարաւային Օսիայի ներքին գործերին միջամրտելու փորձ: Յիշեցնենք՝ 1992ի Յունուարի 19ին այս շրջանում անց է կացուել հանրաքուէ, եւ ընկալութեան 98 տոկոսը ցանկացել է լինել ընկալիչը «Հարաւային Օսիայի» անկախ հանրապետութեան:

Վրաստանի մէկ այլ շրջանում՝ սո. փոփքօ անկախ, սակայն ոչ ոքի կողմից չձանաչուած Արխագիայում, արդէն անց են կացուել նախագահական ընտրութիւններ: Անցեալ աշնանը արխագները քուէարկել են Վլատիսլաւ Արժիսկայի օգտին...

Վերջին պահին, նախնական տուեայների համաձայն ձայները բաշխուել են հետեւեալ համամասնութեամբ (տոկոսներով)․

- էտուարտ Եւեարտնաձէ-80,7
- ձու՛մպէր Փաթիխաշվիլի-17
- Ավթանիշիլ ձուլիձէ-0,2
- Վատա Բոյնիձի-0,2
- Թենիկից Ասանիձէ-0,2
- Քարթլու Լարիպաշվիլի-0,3:

**ԹԱԹՈՒԼ ՅԱՎՈՔԵԱՆ
Թիֆլիս**

«Ազգ»

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՀԻՆ, ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

«ԿԻՒՌՊԵՏԻԱ»

Վերջերս Հայաստանի մէջ Յունաստանի դեսպանատան հովանաւորութեան եւ Ս. Գրգեաշարեանի թարգմանութեամբ Երեւանի մէջ լոյս տեսաւ Հից Յունաստանի պատմութեան մեծ գորավարներէն Էսեմոֆոնի «Կիւրպետիա» աշխատութիւնը, որ կը ներկայացնէ Պարսկաստանի արքանեան թագաւորութեան գորաւորագոյն թագաւորներէն մէկուն՝ Կիւրոսի կենսագրութիւնը: Գիրքին մէջ նաեւ տեղեկութիւններ կան Ն. Է. ճէն Գրդարեանի հայ ժողովուրդի ապրած կեանքին մասին:

Ստորե կու տանք «Կիւրպետիա»ի հայերէն թարգմանութեան առիթով գրուած գրախօսական մը:

Հին յունարէն բնագրից Քսենոֆոնի «Կիւրպետիա»ի թարգմանութիւնը Ս. Գրգեաշարեանի լազար խիղախումէն է («Անբախտ»ից յետոյ): Սրանք մշակութային բացառիկ նշանակութիւն ունեցող գրուած յունարեաններ են, որոնց կարեւորութիւնը դժուար է գերազանահատել: Ամենահին տեղեկութիւնները հայերի մասին գրանցուել են Ն. Ք. Երրորդ հազարամեակի երկրորդ կեսի արքայական եւ ինքական արձանագրութիւններում, ուր յիշատակուած է Միջագետքի Աքքադ պետութեան թագաւոր Նարամ- Սինի անունը որպէս Արմանիի նուաճող: Փաստը կարեւոր է այնքանով, որքանով հաստատու է հայերիս աշխարհի հնագույն ժողովուրդները մէկը լինելը: Մշակութաբանական առաւել լայն խնդիրներ հետապնդող հարութեան վրայ են հանդէս գալիս Հերոդոտոսի, Քսենոֆոնի, Ստրաբոնի պատմութիւնները, որոնց գիտակցութեան մէջ Հայաստանն ու հայերը հանդէս են բերուած ոչ միայն պատմա-փաստագրական կտրուածքով, այլեւ քաղաքակրթական ու քաղաքական դիրքորոշումների ծրագրով:

«Կիւրպետիա»ում ներկայացուող իրադարձութիւնները ընթանում են Ուրարտական պետութեան անկումից յետոյ (Ն. Ք. 6-4 դդ.), երբ հայ Երուանդունիների թագաւորութիւնը հանդէս էր գալիս Աքեմենեան Պարսկաստանի կազմում, որ արդիւնք էր ժամանակներով պայմանաւորուած ազգային-ցեղային միաւորների զանգուածային ընդդիմութիւններին ու համագործակցութեան: Պարսից Կիւրոսի եւ Երուանդունի Տիգրան թագաւորի համագործակցութիւնը պատմական ներքին անհրաժեշտութիւն էր. թեեւ Քսենոֆոնը դիտում է իրեն երկու թագաւորների անձնական համակարգի արգակութիւնը. որ պակաս կարեւոր չէր:

Առաւել գիտական մօտեցում է ցուցաբերում քերթողահայր Խորենացիին իր «Հայոց պատմութեան» («Աժդահակի երկրորդ եւ կիսակածանքի» մասին Կիւրոսի եւ Տիգրանի սխրոյ եւ միասնութեան պատմական գլուխում: Կիւրոսի թագաւորութեան սահմանները ըստ Քսենոֆոնի՝ արեւելքում Կարմիր ծոցն էր. հիւսիսում՝ Եւքսինոսը՝ Ռոմուսը. արեւմուտքում՝ Կիլիքիան եւ Եգիպտոսը. հարաւում՝ Տրոյիկոսը: Սա յեղաշին ու դաւանաբանական բարոյքներով ծանրաբեռնուած աշխարհատարածք էր. որ Կիւրոսից ու նրան յարող ժողովուրդներից պակասում էր միասնութեան ելք գտնելու ընդգրկուած ծրագրը. եւ որ իրականացում էր ոչ միայն ռազմական, այլեւ բարոյական սկզբունքներ մշակելու հանապարհով:

Առկայ էր աշխարհի վարչաքաղաքական. աշխարհատարածքային տրոհումների հետահար վտանգը: Ահա, աշխարհի հնգերորդ միասնութեան գաղափարը ձեւաւորում էր հէկց այս շրջանում. ինչը զրոհեւորուեց Պլատոնի աշխատութիւններում. ստոյիկների փիլիսոփայութեան մէջ. Տիոկետի. Պլուտարքոսի աշխարհաքաղաքային քաղաքացիական գործերում. որ հետագայում փոխուեց Սուրբ գրքին: Քսենոֆոնը անընդհատ շեշտը դնում է Կիւրոսի բարոյական ամուր սկզբունքների վրայ եւ սրա մէջ է տեսնում վերջինիս համալմբիչ գորութեան գաղտնիքը: Չեմ ուզում սուսկ արձանագրուել դերում լինել: Ուզում եմ հազարամեակների հետուներին մէջ տեսնել քննութիւն բռնուած ազգային ու համամարդկային անարժեքները, որոնք մշտապէս ուղեկցում են մարդկութեանը, նույն այս մարդկանց աշխարհը կարգաւորելու համար. որ չբեքլետեմ իրար սա իմն է մանկանացուական կենսանձնասխրութեան (յոյկոնիզմ) պատճառով:

Եւ ինչպէս էր մտածում ու գործում Կիւրոսը. որ այսօր մեզ համար նուանելի է. «Սովորեք նախորդների փորձից, քանզի դա լաւագույն դպրոցն է»:

Առաջին հերթին նա ձգտում էր ճշդել այն սահմանը, որ ընկած էր երկրի պահողների եւ երկիր քանդողների արմկումը: Կիւրոսի լազարութիւնը այս սահմանը ստույգ ճշդելու մէջ էր: Կիւրոսը լազարութեան հասաւ, որովհետեւ բարոյական բարձր սկզբունքների տէր մարդ էր. թագաւոր. աղոյլիս դաստիարակութիւն էր ստացել. ուստի իմացիներն ոչինչ չէր մնում. բացի ենթարկուելուց: «Եթէ ինքը առաքելութեան օրինակ չձառայես, - ասում է Կիւրոսը, - ապա չես կարող ուրիշներին մղել առաքելի գործին»: Միւս կողմից. «Եթէ ինքը չի գերապնդում իր հոյատակին, մարդուն չի պատշաճում իշխելը»:

Կիւրոսը իր դաստիարակներից եւ անձնական փորձից գիտէր, որ երկրի ու մարդու համար օգտաբեր գործ անողները, պատեարգումներ ստաւաբար կուտուները իրադրութեան օրերին հատուցում էին ոչինչ: Նա փնտում էր հէկց այս մարդկանց, որ վարձահատուց լինի, իսկ թալանողներին պատժում էր: Նա աչալուրջ վերահսկում էր աշխարհը եւ ուներ տեղեկատուական լայն դաշտ. եւ իր տունակ ստուգում էր՝ աջ ու անհակը պարզելու համար: Նրան շրջապատողները գիտէին, «որ իրենց ամէն մի արարքը նկատելի է լաւագույն մարդկանց կողմից»: Ըստ Կիւրոսի երկրի քաղաքական ու տնտեսական մակարդակով հասարակչաւորութիւնը ժողովուրդներն ու երկրների փոխշահաւետ յարաբերութիւններին մէջ է, ինչը մըշտապէս յիշեցնում էր իր համախոհներին ու ենթականերին: Այնպէս էր անում. որ իր ենթակաները տնտեսապէս ապահովուած լինեց, ու երբ վերջիններս անց-

նում էին սահմանը, պատժում էր նրանց: «Աւելորդ հարստութիւնը. - ասում էր Կիւրոսը, - նրանց համար բող բեռ չդառնայ», քանի որ այդպիսիները աւելի շատ մտածում էին իրենց հարստութիւնը զարտուղի նաւապարհներով աւելացնելու, քան իրենց պարտականութիւնները կատարելու մասին:

«Իրամական հարցերում եւս այժմ առաւել անարդար են դարձել: Քանզի նրանք բռնում են ոչ թէ բացառապէս յանցագործին, այլ նրանց, որ ոչ մի յանցանք չեն գործել. եւ ստիպում նրանց հակառակ օրէնքների տուգանք վճարել»: Կիւրոսը իրեն ենթակայ մեծ քաղաքներում տեղծում էր արհեստներով զբաղուող մարդկանց համաքարութիւններ՝ ներգրաւելով շատերին, քանի որ գիտէր. թէ՛ երկրում անիշխանութիւնը սկսում է անգործութիւնից:

Քսենոֆոնի գործերում բաւական հարուստ են մեր նախնիներին վերաբերող տեղեկատուական շերտերը: «Անաբախտ»ում պատմիչը անմիջականութեամբ ներկայ է դէպքերին: Նա յունական գօրքերի մէջ էր, երբ յայները Կունաքսիայի ճակատամարտում պարտուելուց յետոյ նահանջում էին Կտրեոյի Հայաստանը հիւսիսային արեւմուտը: Նրա տեղեկութիւնները միջնորդաւորուած չեն, պատմողի մէջ էլ օգտագործում «ասում են», «լսել եմ» ձեւակերպումներ, որոնք կան «Կիւրպետիա»ում: Պատմիչը կենցաղագրութիւնից բարձրանում է դէպի քաղաքական, քաղաքակրթական, բարոյանոգեբանական արժեքների մակարդակը, որի մէջ երեւում է հայագրալիկ բարոյանոգեբանական նշանները: Հայոց Տիգրան թագաւորը զգում էր այդ բարդ շրջանին յատուկ քաղաքական դիրքորոշումների ուղղութիւնը, նաեւ ռազմական կտրուածքը, որ չափազանց կարեւոր էր բարբարոս աշխարհում քննութիւն բռնելու առումով: Քսենոֆոնի տուեալներով արմէնները այդ շրջանում ունէին ուր հազար հեծելազօր, չորս բլուր հետեւակ եւ այլ զինուորական ծառայութիւններ, բայց այսուհանդերձ, նա ստիպուած էր համագործակցել Պարսկաստանին, դա էր յուշում նաեւ քաղաքական հրապարակում աշխարհագրական որոշականութեան վտանգը: Այն ժամանակներից սկսած եւ մինչեւ այսօր էլ Հայաստանի հարեւանութեամբ գործում էին թշնամի ուժեր, որոնք աշխատում էին քանդել այդ կայրը, որի մասին իստում է նաեւ Մովսէս Խորենացիի առասպելները միջոցով: Մարքի թագաւոր Աժդահակի մտահոգութիւնը եւ ինդիքը հէկց այդ էր. «Ինչպիսի հնարանքներով մենք պիտի կարողանանք քանդել սխրոյ կայրը պարսիկների եւ բարձրաբարձր ռաւոր հայր միջեւ»: Իր հերթին Կիւրոսը, երբ նկատում է. որ «արմէնները երկրի մեծ մասը անմշակ եւ ուսմալի պատեմյազմի պատճառներով», խորհուրդ է տալիս Տիգրանին գնալ շահաւետ համագործակցութեան հարեւանների հետ: Ինչպէս Կիւրոսի. այնպէս էլ Տիգրանի ու իր հօր բարոյական կողմնորոշիչ սկզբունքների նիւթում ընկած էր ինն աշխարհի «Մանիր գեղը» խորհուրդը. որ փորագրուած է եղել Ինչիփեան սրբավայրի տաճարի մուտքի վրայ: Տիգրանի հայրը իր ինքնաքննութեան խորհուրդը բացում է Կիւրոսի աղջեւ. «Նա ազատութեան էի ձգտում. քանզի լաւ էի հասկանում. որ ինքս ազատ լինեմ եւ որդիներիս ազատ բողներեմ»: Խորհուրդը. որ ընկած է մեր առասպելներին. դիւցազնավէրի, աւանդապատում գրույցների մէջ:

«Կիւրպետիա»ում հայոց թագաւոր Տիգրան մեզ ներկայանում է որպէս կիրք. չափազանց շրջապահեց ու բարոյական ամուր սկզբունքներ ունեցող մի անձնաւորութիւն: Կիւրոսը, յանձին Տիգրանի. գտել էր համախոնի. «Կիւրոսը. - գրում է Քսենոֆոնը, - դեռ այն ժամանակ, երբ Տիգրանի հետ որսի էր գնում. իմացել էր. որ նա աշակերտում էր ինչ- որ իմաստասերի, որ հիացնում էր Տիգրանին»: «Կիւրպետիա»ում հայոց թագաւորը յատկապէս փայլում է Կիւրոսի հետ սոքրատեսական երկխօսութիւններին մէջ: «Կիւրպետիա»-ում իւրապատկութիւնը, երկրի ներգաղնակ միակերտութեան փաստը, որ պարսից Կիւրոսի կեանքն է մանկութիւնից մինչեւ մահ. թարգմանիչին զրդել են Քսենոֆոնի այս գործը անուանել պատմալեզու:

Պատմալեզուի սեռի ծագումնաբանական խնդիրը նկատի ունենալով՝ կարելի է որոշ վերադասումով համաձայնել Գրգեաշարեանի հետ: Նման կարծիք յայտնուել է նաեւ Եղիշէի գործի մասին, որ նույնպէս վիճարարաց է: Քսենոֆոնի շրջանում դեռեւս չէր տարբերակուել վէպի, առաւել եւս՝ պատմալեզուի սեռը եւ ընդհանրապէս սեռի տեսութիւնն ու գեղարվեստութիւնը. գեղարվեստական շատ ուշ: Ա

ԱՐՈՒԵՍԻ ԱՇԽԱՌՅԵՆ

«Զրիստոսի յարութիւնը» գեղանկարը կը ցուցադրուի Սանսեփոլըրոյի մէջ: Աջին երկրորդ կերպարը հաւանաբար Փիերոյի ինքնանկարն է:

«Փիերո»ները վերադարձած են. 15 տարուան տընաջան եւ ճախասայր վերանորոգութենէ ետք, թուսաբանայի Առեցո քաղաքին Սան Ֆրանչեսքո եկեղեցիին մէջ սկսած է փայլոյ արուեստի աշխարհին հրաշալիքներէն: «Ճշմարիտ խաչին առասպելը» վերնախորով որմնակարներու շարքը, որ կը պատկանի Վերածնունդի վարպետներէն Փիերո Տելլա Ֆրանչեսքայի: Անոր երկրպագուները պարզապէս «Փիերո» կը կոչեն գայն:

Գաճի վրայ 15րդ դարու իրագործուած երկվեցեակ որմնակարներու վերանորոգութիւնը կը միտի աշխուժացնել միջնադարեան քաղաքին գոյսաշրջութեան մարզը: Իսկ Փիերոն իր բնաստղ ծանուցելը նպատակաշարժար է: Հետգհետէ աւելի յաճախ թանգարան այցելելու սովորութիւնը բարձրացուցած է արուեստաճանաչութեան մակարդակը:

Փիերոյի ամէնէն հուշակաւոր գործը Ուրպիտոյի դուքսին կարմիր հանդերձանքով եւ արծեւքիթով դիմանկարն է, որ Վերածնունդի ժամանակաշրջանին խորհրդանշական վերածնունդ է: Կ'ենթադրուի, որ գեղանկարիչը նաեւ ինքնանկարներ տեղադրած է իր գործերուն մէջ: օրինակ՝ «Զրիստոսի յարութիւնը» գեղանկարին մէջ քնացած կերպարանքով մարդը շատ հաւանաբար Փիերոյի դիմանկար կը կրէ:

«ՃՇՄԱՐԻՏ ԽԱՉԻՆ ԱՌԱՍՊԵԼԸ»

ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԵՋ ԿԸ ՎԵՐԱՆՈՐՈՂՈՒՄ ԱՅՂԱԿԻ ԳՈՐԾՈՑ ՄԵՆ ՍԱՆ ՖՐԱՆՉԵՍԿՈՅԻ ՄՈՏՄԵՆ ԱՐՄԱՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ԸՄՔԷՐ ՈՐ ԿԸ ՊՍԵՏԱԿԱՆ ՎԵՐՈՇՆՈՒՄԻՆ ԿՐԻՊԵՏԱԿՐԵՆ ՓԵՐՈՅԻ

Թէ եւ Փիերոյի գեղանկարները կարելի է տեսնել Հոնտոնի, Միլանոյի եւ Ուրպիտոյի մէջ, սակայն Սան Ֆրանչեսքոյի մատրան մէջ 1452-ին 1488-ի միջեւ իրագործուած որմնակարներու շարքը կը համարուի անոր գլուխ գործոցը: «Ճշմարիտ խաչին առասպելը», կը պատկերէ միջնադարեան երեւակայական պատմութիւն մը, որ Քրիստոսի խաչին փայտին արժանանքը կը տանի մինչեւ Ադամի եւ Եւայի եղեմական պարտիզը՝ միահիւսելով Հին եւ Նոր կտակարաններու դրուագները: Թաց գաճի վրայ արագ վորձնահարուածներով ստեղծուած որմնակարները ներկայացուցչական են: Փիերո հեռանկարի ուճով իրան էր, սակայն նաեւ վերացապաշտ հակումներ ունէր: Անոր արուեստին մէջ կարելի է տեսնել խորանարդապաշտ եւ սպաւորապաշտ ոճերու սկզբնաւորութիւնը, որմէ ներշնչուած են Սեզան եւ Մալարա, ինչպէս կ'ըսեն արդի մասնագէտներ:

Ժամանակը տարածած է Փիերոյի հուշակր, սակայն բարութեամբ չէ վարուած անոր գործերուն հետ: 1800ական տարիներու սկիզբը, երբ Նափոլոնի բանակը հաստատուած էր Արեցոյի եկեղեցիին մէջ, պիտուորներ կրակած էին որմնակարներուն վրայ: Կլիմայական փոփոխութիւնները, բնական աղէտները, եւ օդի ապակաշտութիւնը եւս իրենց աւերը գործած են:

Փիերոյի որմնակարներուն վերանորոգութիւնը արժած է 5 միլիոն տոյար եւ իր բարդ աշխատանքով մրցած է Հուսմի Սիսիլիենան մատրան մէջ, Միլանոյի միջին որմնակարներուն պահպանումի ու մաքրութեան ծրագրին հետ: Առաջին վեց տարիները յատկացուած են «Ճշմարիտ խաչին» որմնակարներու շարքին ուսումնասիրութեան եւ անցեալի վերանորոգութիւններու պատճառած աւերին քննութեան: Պատերուն մէջ հեղուկ շաղախի ներարկումը վնասակարազոյցութիւն գործած է զաճին վրայ, որուն որոշ բաժինները փոշիի վերածուած են, իսկ կարգ մը տեղեր ներկը կեղտուած է:

«Ինչ որ կրկնուր պատահիլ, պատահում է Փիերոյի որմնակարներուն», կ'ըսէ Արեցոյի արուեստի գաճներուն պատասխանատուն՝ յիշատակելով մի օրերու ինթալիան պատահած երկրաշարժերը, կայնակի հարուածները եւ մարդու կողմէ ի գործ դրուած աւերները:

Վերանորոգութեան գործընթացին մէջ յատկանշական է որմնակարներուն համակարգչային պատկերներուն օգտագործումը եւ քիմիագիտական արդի արհեստագիտութեան կիրառումը:

կումբ: Համակարգչի պատասխան վրայ յստակորէն ճշգրտուած են այն բաժինները, որոնք իրագործուած են նուազ օժտուած աշակերտներու կողմէ:

Որմնակարներուն մաքրութենէն ետք յայտնեցան նաեւ երկար ժամանակ թաքնուած աստղեր, որոնք կը պլպլայն արշալոյսը դիմաւորող երկինքի մը վրայ, որուն ներքեւ քնացած է Կոստանդին կայսրը: Վերանորոգողները նաեւ վերստեղծած են որմնակարներուն կոորտուած բաժինները եւ եկեղեցիին յատակը ծակծկած են մեղրամի ձեւով, օդափոխութիւնը աշխուժացնելու համար:

Իտալիոյ տարածքին բազմաթիւ մշակութային ժառանգութիւններ պահպանումի եւ վերանորոգութեան կարիք ունին: Նման ծրագրիներ քաղաքական կամ առեւտրական ընդմիջ կը ստանան, մինչ հովանաւորները կը մրցին ծանուցելով իրենց կատարած բարի գործերը: Անոնց համար դժուար պիտի ըլլար անտեսել Փիերոյի որմնակարները: Իտալական դրամատուն մը հոգացած է անոնց փրկութեան ճանքերը:

Վերանորոգողները կը հաստատեն, թէ Փիերո իր որմնակարներուն նախագիծը կը պատրաստուի հաստ թուղթի վրայ, գայն կը տարածէր գաճէ պատին վրայ, կը ծակծկէր ուրուագիծերը, ապա թուղթը կը ծակէր ածուխի փոշիով, որպէսզի ծակուածներէն թափանցած փոշին իր հետքը ձգէր պատին վրայ: Ան գարմանայի արագութեամբ կը ներկէր վիճերուն միջեւ:

Փիերո թաց աւազապարկը կը գետեղէր պատերուն տակ՝ գաճը խոնաւ պահելու համար: Երբ անիկա կը չորանար, որմնակարիչը իւղաներկ կը գործածէր: Անոր աշակերտները երբեմն սխալներ գործած են: Օրինակ՝ Յուդայի տանջանք պատկերող տեսարաններու մէջ չուքերը անբնական ուղղութեամբ կ'իյնան:

Յստակ չէ, թէ որքան ժամանակ տեւած է «Ճշմարիտ խաչին առասպելը» որմնակարներուն շարքին իրագործումը: Փիերո այս ապագրանքը «Ժառանգած է» 1452-ին, իր վարպետէն՝ Լորենցո Տի Պիլիէ: Գործը աւարտած է 1488-ին: Մինչ այդ Փիերո ստեղծած է այլ գլուխ գործոցներ եւ շարունակած է գեղանկարել մինչեւ 1480ական տարիներու վերջերը, երբ կուրցած է: Մահացած է 12 Հոկտեմբեր 1492-ին (վաւերապահ հարցումներ կ'տեղեկան մը՝ անոր կեանքին մասին): Անոր ծննդավայր Սանսեփոլըրոյի եկեղեցիներէն մէկուն մէջ 1950-ին յայտնաբերուեցաւ բարձրահասակ մարդու մը կմախքը, որ հաւանաբար Փիերոյի կը պատկանի:

ՆՈՐ ԾԱԳՈՂ ԱՐԷՌՈՒ ՊՍԵԿԵՐՈՎ

ԱՂԵՍԱՆԳՐՈՅ ՀՆԱԳՐԵԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ ՎԵՐՍԵՂԾԵԼՈՒ ԳՄԱՓՈՐԸ ՀԻՄՆԱԿ Է, ՄԿԱՅԻ ՆՐԱԳՐԻՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՎԻՃԵԼԻ Է

Պիլպան ուճի իր Կիւլէնիայ թանգարանը, Փարիզը իր Փոմփիտու կետրոնը: Ըստով Եգիպտոսի երկար ժամանակ էլ վեր անտեսուած երկրորդ քաղաքը անգամ մը եւս պիտի ունենայ իր Պիլպիոթեքա Ալեքսանդրիան: Զաղաքային ճարտարապետութեան ցնցիչ իրագործումներն ունան, հին անուճով բայց արդի տեսքով այս կառոյցը տարակարծութիւններ ստեղծած է:

Դժգոհ քննադատներ Աղեքսանդրիոյ ինադարեան գրադարանին նոր շէնքը կը նմանցնեն թռչող անջրպետանաւու մը, որ խրած է Ափրիկէի ափունքին: Ոչ, կը պնդեն անոր վրայ հիացողները. ճարտարապետներն ու շինարարական աշխատանքները գլխաւորած նորգեղանկարն ընկերութիւնը յաջողած է ստեղծել քնարեղական եւ իրայայատուկ կերպով իր շրջապատին յարմարող կոթողային կառոյց մը: Գրադարանին կլոր ծեւը կ'ոգեկոչէ նոր արշալոյսէ մը ծագող արեւը: Անոր գաւառի վայր երդիքը կը խորհրդանշէ ժամանակի մէջ անկախուած շարժումը: Սոխրագոյն կրանիթ արտաճիլ պատերը եւս կ'որոշութիւններով կը բարձրանան, անոնց վրայ փորագրուած են հին սկանտինաւեան տառեր, մեհնագրութիւններ, ճանազգիւրներ, եւ տարբեր այբուբեններ տառեր Անոնց կ'ակնարկեն մարդկային գիտութեան կառուցումը եւ հնադարեան քաղաքակրթութիւններու յայտնաբերումը:

ՄԵԳԵՍԿԱՆ ԿԱՌՈՅՑ ՄԸ

Աղեքսանդրիոյ ծովագերան Զորնիչին վերէն բաժած գրադարանը ուշագրաւ է: Գլանածն է լայն բաժինը, որ կը պարփակէ ընթերցասրահներն ու հանրային վայրերը, որոշ չափով կ'երկարի ծովու մակերեսէ վար: Գիրքերը արեւու լոյսէ պաշտպանելու նպատակով միակ պատու-հանները «կը դիտեն» ռէպի հիւսիս, անոնց ալի միջոցով երդիքին մէջ բացուած նեղ ծեղքեր են: Իրօք, երդիքը ինքնին կը ծառայէ իբրեւ պատ մը: Անոր տափարակ եւ փայլուն մակերեսը «կը սահի» 5 յարկանի շէնք մը բարձրութենէ վար խորունկ հորի մը ձեւը ուրուագծելով: Երդիքին հանդիպակաց պատը ուղղուելով կ'արտացոլէ կառոյցին փողոց նայող ճակատը:

Գլանածն բաժինն ներքնամասը կը բաղկանայ ընթերցասրահներու բոլորակածն յարկերէ: Մինչեւ 8 միլիոն գիրք պարփակելու յարմարութեամբ օժտուած տարածքները քաջնուած են կառոյցին ստորերկրայ յարկերուն մէջ: Սատեմադարանը նաեւ օժտուած է մանկական գրադարանով, ցուցասրահներով, դասախօսութեան լսարաններով, տեղեկատուական գիտութիւններու դպրոցով եւ մոլորակագոյցով: Այս վերջինը բոլորակածն անցատ կառոյց մըն է, որ բաւարար արժեքներ կ'ունենա տեղադրուած է ընդարձակ բացատին մէկ անկիւնը: Հաղորդակցութեան եւ տեղեկատուական կատակոլող կազմածներ եւ իրդեհի ղեկավարութեան համակարգեր (պէտք է յիշել, որ Աղեքսանդրիոյ հնադարեան գրադարանը իրոյ ճարակ դարձած էր) կ'ամբողջացնեն արդիական հաստատութեան պատկերը:

ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գրադարանը երեւակայական կրնայ թուիլ եռուն եւ ցեխոտ նաեւհանգիստ- քաղաքին մէջ:

պայան անկա իրականութիւն է: Նոյնիսկ գրադարանին ճարտարապետական յաջող քննադատողները կ'ընդունին, թէ պահանջուածը արդիական մը կառոյց մըն է: Այսուհանդերձ գրադարանին շինարարական ընդհանուր ծախսերը, յարմարութիւնները եւ արդիւնաւտութիւնը վճիռ հիւք դարձած են:

Եգիպտոսի կառավարութիւնը շինարարական 200 միլիոն տոյարի ծախսերուն միայն մէկ բաժինը հոգացած է: Աւելի հարուստ արքա ղրաքններ իրենց մասնակցութիւնը բերած են. Իրաքի ճախագահ Սատուան Յիւսէյնի 21 միլիոն տոյարի նուէրը կ'աւելցնէ Եգիպտոսի մէկ շաքառ առաջ: ՄԱԿը, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ այլ անհատներ եւ պետութիւններ նուիրած են գիրքեր, կահոյք, արհեստագիտական փորձառութիւն եւ Ֆրանսայի պարագային 7 միլիոն տոյար արժողութեամբ համակարգչային համակարգ մը. գիրքերը ցանկագրելու եւ ինքնուրուէր վրայ կեդրոն մը հաստատելու համար:

Հակառակ որոշ ուշացումներու կառուցողները յաջողած են շինարարական բարձր չափանիշներ իրականացնել, առանց պիտուէրին խախտումներ յառաջացնելու: Հարցը այն է, թէ ինչ պիտի պատահի գրադարանին բացումէն ետք: Գրադարանի պահպանումը միայն պիտի արժէ տարեկան 15 միլիոն տոյար: Պաշտոն-ներութեան ամսականները եւ հաւաքածոյին հարստացումը նոյնքան գունձար պիտի պահանջեն: Այս բոլորը ծանր բեռ են երկրի մը համար, որ ունի 12 պետական համալսարաններ եւ աւելի քան մէկ միլիոն ուսանողներ: Եգիպտոսի Ազգային գրադարանը փոշու է հնամաշ կառոյց մը Գահիրէի մէջ, կը առաջապէս անկծկալ խորհրդակերտ տարածուող ջուրեր, խառնակ ցանկագրում եւ անվարձ պաշտօններէն:

Աղեքսանդրիոյ նորակառոյց գրադարանը, որուն բացումը պիտի կատարուի այս տարուան վերջտարիներէն, պատրաստ է ընդունելու 400 հազար գիրք: Այսուհանդերձ տարբեր կողմերը հասած այս նուէրները արժեքաւոր ամբողջութիւն

մը չեն կազմեր իբրեւ հաւաքածոյ: Գրադարանին տնօրէնը կը յուսայ ապագային ստեղծել ուսումնասիրութեան ծառայող աշխարհահոշակ կեդրոն մը, որուն գլխաւոր մասնագիտական միւլքը պիտի ընդգրկէ Միջերկրականի արեւելեան քաղաքակրթութիւնները: Նման ծրագիրը մը իրագործուած տարիներ կրնայ տեսել: Մինչ այդ յստակ չէ, թէ ովքեր պիտի օգտագործեն գրադարանը հաւանաբար Եգիպտոսի ուսումնասիրողները, որոնք համակարգչային ցանցերուն միջոցով պիտի հասնին այլ գրադարաններու մէջ պահուած գիրքերու:

Այսքան ուշագրաւ գրադարանի մը համար շահարկումներ կատարելը յատուկ նշանակութիւն կը ներկայացնէ Եգիպտոսի մէջ, ուր գրաքննութիւնը մրցանակներ կտորած է: Բազմաթիւ գիրքեր արգիլուած են եւ բազմաթիւ հեղինակներ ամբարտաւանուած են իսլամութեան դէմ գրած ըլլալու յանցանքով: Վերջին երկու տարիներուն պետական ճնշումի իբրեւ արդիւնք Գահիրէի Ամերիկեան համալսարանը ստիպողաբար 100 գիրքեր վերցուցած է իր գրադարանէն եւ գրատուէն. անոնց շարքին է ժըպրան հայիլ ժըպրանի «Մարգարեան, հեղինակին գծած մերկ պատկերներուն պատճառով: Այլ գիրք մըն է Ֆրանսացի ուսումնասիրող Սաքսմը Ռոտիւսընի «Սոհաւետ» կենսագրական գործը, որ հրատարակուած է 1967-ին եւ 30 տարի Եգիպտոսի տարածքին վաճառուելու էր յանկարծ արգիլուեցաւ 1998-ին: Աղեքսանդրիոյ նորակառոյց գրադարանին գիրքերուն ընտրութիւնը պիտի վերապահուի «մասնագետներուն»: Այսուհանդերձ տակաւին յստակ չէ, թէ արդի այս հաստատութիւնը արդեօք իր հնադարեան նախորդին զապտուէրու պիտի վայելէ՝:

ՀՆԱԳՐԵԱՆ ՆԱԽԱՏԵՊԸ

Աղեքսանդրիոյ հիմնադրութենէ կարճ ատեն մը ետք, Ն. Է. Յոյ դարու սկիզբը կառուցուած գրադարանը կը վարելով պտղունիներու խանդավառ գորակցութիւնը, պտղունիները մինչեւ հռոմէական արշաւանքները Եգիպտոսի վրայ իշխած

Գրադարանի «մուկեր»... ճաշ անցեալին

յունախոս թագաւորութիւն մըն էին: Առասպելը կ'ըսէ, թէ անոնց այնքան ճախանձախնդիր էին հաւաքածոն կատարելագործելու աշխատանքին նկատմամբ, որ անոնց գիտութիւնները կը խուզարկէին Միջերկրականի ամենէն եռուն ճաւահան-գիտը մտնող ճաւահան, գիրքեր փնտնելու համար: Այդ ժամանակներու արձանագրութիւններու համաձայն, անոնք աւելի քան 500 հազար մատեններ հաւաքած են:

Հնադարեան Աղեքսանդրիոյ գլխաւոր գրադարանային տեղերն էին թիւզանդացի երպարները, որ պնդած էր, թէ երկիրը կ'որ էր չափած էր անոր շրջագիծը, Զալիմախուսը, որուն պատրաստած մատենագիտական ցանկը կը ներկայացնէր յունական դասական գործերու արդիւնակը. եւ լեզուագետ Արիստոֆանէսը, որ հիմը դրած է բաւերու ստուգաբանական գիտութեան: Սատեմադարանին «քոյր» վարժարանը «Սուսաներու տունը» կը հիւրընկալէր լուսաւոր դէմքեր, ինչպէս ճարտարապետութեան հայր Երեմիտը, աստղագետ Զալուսիոս Արտոնեմի, բժիշկ Կալէնը եւ փիլիսոփաներ Պտղոմոսն ու Ֆիլոն:

Աղեքսանդրիոյ հնադարեան գրադարանը հաւանաբար աւերուած էր Ն. Է. 48-ին, Յուլիոս Կեսարի կողմէ, որ հողեհած էր քաղաքին մէկ մասը, նախկին դաշնակից Կղեպատրայի դէմ յարձակումի մը ժամանակ: Աղեքսանդրեան գիտութեան անուգական վայր մը մնաց մինչեւ 5րդ դար, եւ ինքնուրուէր, քրիստոնէաներու եւ հրեաներու միջեւ պարբերական հակամարտութիւնները աստիճանաբար կասեցուցին անոր յարատեւութիւնը: 640-ին, արաբական արշաւանքներու ժամանակ, հնադարեան գրադարանին բազմաթիւ «վերամարմնաւորումները» արդէն փճացած էին:

Դժբախտաբար ընդգաղիպութեամբ մը Աղեքսանդրիոյ նորակառոյց գրադարանը հաւանաբար բարձրացած է իր հնադարեան ճախատիպի վայրը: Շինարարական աշխատանքները շուտափոյթ արտելու նպատակով Եգիպտոսի կառավարութիւնը միայն հապճեպ պտղունիներ կատարեց: Երկու հոյակապ խճանկարներ յայտնաբերուեցին: Սակայն երբեք պիտի չգիտակցուի, թէ ուրիշ միջ գաւազներ բաղուած են անոր տակ՝ Նոր գրադարանին խորունկ հիմքերը յախտեմապէս փճացուած են անցեալի բոլոր հետքերը:

Պատրաստեց Լ. ԿԻԷԼՈՅԵԱՆ - ՍՐԱՊԵԱՆ

ՀԱՍԱՌՈՐՈՒՄ	ԳՐԱԴԱՐԱՆ	ՔԱՆԱԸ	ԳԻՐԵՐՈՒԹԻՒ (ՄԻԼԻՈՆԿ)
1	Զոնկրեսի Գրադարան	Ուաշինգթոն	23
2	Չինաստանի Ազգային Գրադարան	Պէյճինգ	16
3	Զանաթայի Ազգային Գրադարան	Օթավա	14
4	Տեղաշփայլիթը	Ֆրանքֆորթ	14
5	Բրիտանական Գրադարան	Լոնտոն	13
6	Հարվըտ Լամալարան	Էստոնի	12,9
7	Ռուսիոյ Պետական Գրադարան	Մոսկուա	11,8
8	Ազգային Սենյականցի Գրադարան	Թեղո	11,3
9	Նիւ Եորքի Հանրային Գրադարան	Նիւ Եորք	10,5
10	ԵՂ Լամալարանի Գրադարան	Նիւ Էնլըն	9,5

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՇԱՐՔԱՊԱՏԿԵՐ

ՇԵՌԱՏԵՍԻԼ

ՊՐԻՏ ԱՅՏՐԱԿԸ 2- (Փայտեղ/Ապրամ, 2ուր, Բոնորոտ) - Մանրասունքի համալսարանի շրջանային:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

ՔԵՆՏՐՈՆԻ ՊԱՔ ԼԻՐ (Ասփիդ/Տիւն, Ստեքո) - Չանգրացան միջնակարգի դասարանի կողմից:

Մ. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻ   **Մ. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻ**
ԷՇՐԵՑԻԷ   **ԷՇՐԵՑԻԷ**

ՇԱԿՈՒՄ ԵՒ ԱՐԵՒԱԳԱԼ ԸՈԳԵՒՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ - ԸՈԳԵՒՈՐ ՇԱՍԵՐԳ

ԸՈԳԵՒՈՐ ՇԱՍԵՐԳ. Ս. Յակոբ եկեղեցույց հոգեւոր դաստիարակութեան ծրագրի. Այսօր՝ Ուրբաթ, 14 Ապրիլ 2000, երեկոյան ժամը 8:30ին Ս. Յակոբ եկեղեցույց «Տիրան Պապիկեան» սրահին մէջ: Կատարողութեամբ՝ «ՕՐԿԵՆՐԳ»-ի Մեծնկարանի ՍԱԼԲԻ ԲԵԼԷՃԵԱՆ Սուտը 5000 Լ. յ. Ըատյոց անողջութեամբ Չաթալաչանցան - Թորոնթոն քաղաքի Գրաւոր Սամբրու ֆոնդին:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՅՐՀԱՅԵՐԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԱՋՁԱՆԸ ԱՅՆՃԱՐԻ ՄԷՋ

Մաղկազարդի տունի առիթով, Կիրակի, 16 Ապրիլ 2000ին, հանդիսարան Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի Այնթապի Ս. Պատարագ եկեղեցույց մէջ: Արարողութեան պիտի նախագահէ եւ պիտի ըստըգէ ԳԵՐՇ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՊՍ. ԽԱԶԵՐԵԱՆ (ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԼԻԲԱՆԱՆՆԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ)

Պատարագ   ժամը 9:30ին
 Բարոց   ժամը 10:30ին
 Մանուկներու բափօր   ժամը 11:00ին

Երեկոյան առաջնորդ արագանը պիտի հանդիսատեսէ ԳՌԵՆԻԱՅԵՐԻ արարողութեան, կեսօրէ ետք ժամը 4:00ին: Սիրով կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդը՝ ներկայ ըլլալու տօնակաճ հանդիսարարողութեան: Կիրակի առաւօտեան ժամը 10:00ին, ժողովըրդական ընդունելութիւն պիտի կատարուի առաջնորդ արագանի եկեղեցույց մուտքին: ԹԱՂԱԿԱՆ ՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊՕՂՈՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

al-mashrek
 INSURANCE & REINSURANCE S.A.L.

Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի հեռաձայնի թիւերն են.
 (01)258228 – (01)268808
 Fax: (01) 258223

MEDITERRANEAN HOLIDAYS TOURS

ԱՊՐԻԼ 24
 ՈՒՍԱԳԱՆՈՒԹԻՒՆ ԴԵՊԻ ՏԵՐ ԶՕՐ

22 Ապրիլէն 24 Ապրիլ 2000 հետեւեալ յայտագիրով. (3 ցերեկ եւ 2 գիշեր) Պէրոս - Եոս - Տէր Զօր - (Փայտեղ քեր) Թատոնր - Դամասկոս - Պէրոս: Սակ 45 ամ. տոյրտն վկայագիր:

Մանրամասնութեան համար դիմել՝ ՊՐԵ. ՍԻՄՈՆ ԳԱՍԱՐՔԵԱՆԻՆ, 04-723785/86, 03-583649 եւ 03-273221 թիւերով:

STUDIO
Lantern

• Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video
 Գեղարհանումներ
 Հեռ. 01-268866
 Էլ 03-695399

ԿՈՒՋՈՒՒՆ
 • Կարող ես ոսկերիչներ (սատարեր): Հեռ. 01-242549:

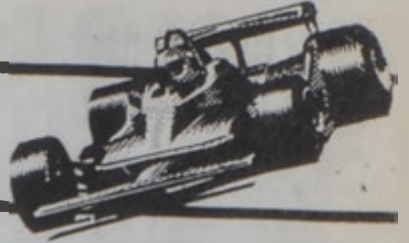
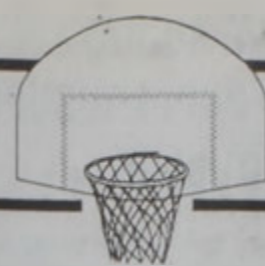
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԲՈՒԷՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԻՐԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ

Հովանաւորութեամբ՝
 Լիբանանի Հայոց Թեմի առաջնորդ ԳԵՐՇ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՊՍ. ԽԱԶԵՐԵԱՆԻ ՅՈՒՅԱՇԱՆԳԵԱՆ

Աշակերտական գծագրութիւններու եւ ձեռագրի աշխատանքներու

Վայր՝ «Սիրան Մանուկեան» հանդիսարան: Բացում՝ 12 Ապրիլ 2000, երեկոյան ժամը 8:00ին:
 Ցուցահանդէսը բաց պիտի ըլլայ միջե

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն Ա Շ Խ Ա Ր

ՆՇԱՐ

ՖՈՒԹՊՈԼԸ ՄԻԱՅՆ ՄԵԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԶԷ

Քսանկեկերորդ դարուն արդեն իսկ տիրապետող է հեռուստիայի արմատացող հաստատուն սկսած է դառնալ այն, որ ֆուտբոլը մեծերուն, այլ խօսքով՝ հարուստ ակումբներուն համար է. անոնց մեծաշնորհն է:

Բաժնետիրական հանդերձ որոշ չափով վերադարձնել կարծիքը, ըստ էրեւոյթին պէտք է միշտ փոքր պատուհան մը բաց ձգել: Այսպէս իհնչաբն բացատրել Ֆրանսայի ֆուտբոլի բաժնակիր մրցաշարքին Քալէի երեւոյթը:

Հիւսիսային Ֆրանսայի փոքրիկ մէկ քաղաքին (հարիւր հազար բնակչութիւն մտաւորապէս) համանուն խումբը՝ Քալէ, որ արհեստավարժ չէ եւ կը պատկանի չորրորդ դասակարգին, աննախընթաց քայլով մը հասաւ աւարտականին, ուր պիտի ձևկատի Նանթի դէմ:

Իր նախնուն վրայ մեծեր «կոլ տայի» ենք, Քալէ իր վերջին «պոստ» դարձնուց հակա Պորտոն, որ 3-1 արդիւնքով տեղի տուաւ կիսաւարտականին եւ գլխահակ դուրս եկաւ մրցումին:

Երկար տարիներու փորձառութիւն ունեցող եւրոպական վանապան մրցաշարքերու մասնակցած, քանի անգամներ Ֆրանսայի ախոյեան եւ բաժակակիր հանդիսացած, իր կազմին մէջ միջազգային աստղեր ունեցող եւ վերջապէս միլիոններ ներդրում կատարած Պորտո ախաւսիկ տեղի կու տայ խումբի մը դիմաց, որ եւրոպական չափանիշով «թաղապան խումբ» մը միայն կարելի է նկատել: Անոր մարզիկներուն անունը նոր միայն յսուեցաւ, խումբին ներդրումը ոչինչ է յարաբերաբար Պորտոյի, ֆրանսական ֆուտբոլին մէջ ոչ մէկ իրագործում ունեցած է անիկա եւ յատկապէս ըսինք՝ ոչ արհեստավարժ է, ամառէն պարպապէս:

Ինչ փոյթ, սակայն: Փաստօրէն տկարը եկաւ ու «տայեց» հսկաներ, անուրանալի իրողութիւն մը:

Կարիք չկայ յաւելեալ խօսքի եւ պատգամը յստակ է: Քալէ եկաւ յուշելու, թէ «ֆուտբոլը միայն մեծերուն համար չէ», կարեւորը կամքն է, յարթելու վճռականութիւնը, բարձր կրօնովը:

Քալէի դասը ուսանելի է բոլորին, յատկապէս լիբանանցի ֆուտբոլի սիրահարներուն, ընդ որում մէկի՝ Հ.Մ.Ը.Մ. սկաններուն համար: Պայտան չէ Անսար կամ Նըժմէ ըլլալ իրագործում կատարելու համար, բաւարար է ունենալ Քալէի նման խումբերու կամքը, հաստատելու, նուաճելու գազաքններ:

ՄԱՐԶԱՄԵՐ

ՍՊԱՆԻՈՅ ԲԱՄԸԿ

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ ԾԱՆԻՐ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿՐԵՅ ԱԹԼԵԹԻՔՕ ՄԱՏՐԻՏԷՆ

Սպանիոյ ֆուտբոլի բաժակիր մրցաշարքին կիսաւարտականներէն մրցումներուն, Պարսելոնա 3-0 արդիւնքով ծանր պարտութիւն մը կրեց Աթլետիքո Մատրիտի դէմ: Ինչ որ կը դժուարացնէ աւարտական մրցումին հասնելու իր յուսերը:

Իր կատարած վերջին երեք մրցումներուն ընթացքին, Պարսելոնա կրեց երեք պարտութիւն՝ Չելսիին («Ձեմփիլըն Լիկ», 3-1 արդիւնքով), Մայորքային (3-0) եւ վերջապէս Աթլետիքո Մատրիտին (3-0):

Սպանիոյ ախոյեանութեան համար պայքար մղող Պարսելոնայի կրած պարտութիւնը թուեցաւ քիչ մը անտրամաբանական, մասնաւորապէս իր վերջին արդիւնքը գրաւող Աթլետիքո Մատրիտին, որ Ա. դասակարգին մէջ մնալու համար կը պայքարի:

Աթլետիքոյի առաջին կողմ նշանակած ձմեռի Ֆլորյա Հասկայէի համաձայն, ակումբին նախագահ Խեարուստի վերադարձը մեծ յոյս ներշնչած էր իրեն եւ խումբին մնացեալ մարզիկներուն, որոնք անոր ներկայութեան յաջողեցան յաւելուելու մը կատարելու:

40 հազար համախորնորու ներկայութեան, Հասկայէի նշանակած կողմն էր (30րդ), Բ. կիսախաղին Ռուպիլ Պարսիս (47րդ) եւ Ռեյա Լէայ (52րդ) յաջողեցան արդիւնքը բարձրացնել երեքի:

Այսպիսով, աւարտական մրցումին իր տոմար գրեթէ ապահոված Աթլետիքո Մատրիտ, արդեօք պիտի յաջողի՞ր ախոյեանութեան մրցումներուն այլ յաւելուելու, Բ. դասակարգ չփոխադրուելու համար: Ախոյեանութեան աւարտին մնացած է վեց հանգրուան:

Կիսաւարտական երկրորդ մրցումը, որ տեղի կ'ունենար Ռէյա Մատրիտի եւ Էսփանիոյ միջեւ, վերջ գտաւ 0-0 արդիւնքով: Մրցումին ներկայ էր 20 հազար համախորնոր:

Շարաթաւերջին կը շարունակուին Սպանիոյ ախոյեանութեան 33րդ հանգրուանի մրցումները՝ հետեւեալ յայտագրով:

- ՇԱԲԱԹ
- Ռեալ Օվիեոնո - Պարսելոնա
- Ռեալ Մարսիլյոն - Ռեալ Մատրիտ
- Սելթիա - Վալենսիա
- ԿԻՐԱԿԻ
- Աթլետիքո Մատրիտ - Մալյա
- Սելթիա Վիլո - Նումանսիա
- Էսփանիոլ - Ռեալ Պեթիս
- Ռասիլն Սանթաբարթա - Ռեալ Վալյադոլիտ
- Ռալո Վալյադոլ - Տեփորթիս Գորուս
- Մալորքա - Ալաես
- Ռեալ Սոսիեդադ - Աթլետիքո Պիլյաո

ՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՆՈՅՆԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԱԺԵՍ ԴՈՒՐՍ ՄԱՅՑ ՄՐՅԱՇԱՐՔԵՆ

Արարական 14րդ ախոյեանութեան կիսաւարտական ճակատումը պիտի ըլլայ եզրակարգական՝ Լիրանանի վերջին ներկայացուցիչը՝ Սաթէս տեղի տուաւ եզրակարգի ժապիտի առջեւ՝ 69-62 արդիւնքով (կիսախաղ՝ 31-19) եւ դուրս մնաց մրցաշարքէն:

Յաջորդ արար երկու տարի տիրող սակիր Սաթէս երկուսն մրցումին կրոնար յաղթեց, եթէ անոր տղաքը յատկապէս Բ. կիսախաղի առաջին վայրէջաններուն ճակատին աչք կամքով ու կորովով, որ ճակատեցան վերջին հինգ վայրէջաններուն եւ 16 կէտի տարբերութիւնը նուազեցուցին մինչեւ երեքի:

Ամենայն դէպս այս ամբողջ մրցաշարքին ընթացքին եզրակարգի քաջացուցեցին իրենց գերակայութիւնը: Փաստօրէն կիսաւարտական չորս խումբերէն երեքը եզրակարգեցին:

ՊՈՒՆՏՆԱԿԱ

ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՄԿՍԻ 30ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ

Գերմանիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան 30րդ հանգրուանի մրցումներուն, Պայէրն Միւնիխ, որ երկու օր առաջ Պայէր Լէւըրքուզինէն խլած էր պարտութիւնը զիբը՝ իր ունեցած կոլէկտիւնին շնորհիւ, վաղը կը մրցի 1860 Միւնիխի դէմ, տերափի այս ճակատումին:

Պայէրն Միւնիխի համար յաղթանակը շատ կարեւոր է անշուշտ, որպէսզի չկորսնցնէ պարագլուխի դիրքը, նկատի ունենալով, որ Լէւըրքուզին հանգիստ մրցում մը ունի կատարելիք, երբ հիւրընկալէ Արմիա Պիլֆելտը, որ 29րդ հանգրուանին 3-0 արդիւնքով պարտութեան մատուցել էր իր համարը, բարձրացած էր նախափերջին դիրքը:

Պայէրն, որ երթին 1-0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրած էր 1860 Միւնիխին, դաշտ պիտի ներկայանայ առանց Սամուէլ Քոֆուրի (կախակայութեամբ):

Լէւըրքուզին, որ կը

տական էին եւ այսօր աւարտական ճակատումը պիտի ըլլայ եզրակարգական՝ Լիրանանի վերջին ներկայացուցիչը՝ Սաթէս տեղի տուաւ եզրակարգի ժապիտի առջեւ՝ 69-62 արդիւնքով (կիսախաղ՝ 31-19) եւ դուրս մնաց մրցաշարքէն:

Սուպայի (Արարական Միացեալ Էմիրութիւններ) մէջ կայացած այս 14րդ ախոյեանութեան, եթէ Լիրանան ներկայացաւ երեք խումբերով՝ Անդրանիկ, Սաթէս եւ Թատամոն, իսկ աղջկանց 10րդ ախոյեանութեան մէջ խումբերով՝ Անդրանիկ, ապա նկատի պիտի առնուին նաեւ այլ աղջկա մը՝ Համակիրներուն սքանչելի եւ տիրական ներկայութիւնը: Տուրքիոյ դաշտը կարծէք Ղազիբի դաշտն էր: Լիրանան չի գրաւած է իր թրիպլիկները եւ ամբողջ մրցաշարքին անոնք եղան տիրակալ:

տող քանակով թէ որակով: Ասիկա ողջունելի երեւոյթ է անշուշտ եւ մեծապէս կրնայ ստիպել արդէն իսկ սրբնթաց արշաւող յիւրանանեան պատեթիոյ վերելքին:

Այժմ Սաթէս իր դիմաց ունի այլ առաքելութիւն մը՝ Ասիոյ ախոյեանութիւնը, որուն ազդանշանն է կր մնայ հազիւ մէկ շաբաթ: Տիտղոսակիր Սաթէս շատ աւելի մեծ հաւանականութիւն ունի յաջողելու մակարդակով աւելի բարձր սոյն մրցաշարքին քան արարականին, որովհետեւ հոն անիկա իրաւունք ունի մրցելու երկու տարականով (փոխան մէկի, որ պարագան է արարական ախոյեանութեան), ինչ որ անշուշտ շատ մեծ առաւելութիւն է ոչ միայն յիւրանանեան, այլեւ բոլոր խումբերուն համար անկակաւ:

ՊՈՒՆՏՆԱԿԱ

Թոնի Եպոս, Քարսըն Պարոն, Ռոտոֆօ Քարտուպօ եւ Տիմիթիոս Գրանտիս (բոլորն այլ վիրաւոր):

Իր կարգին, Քայլըրպաշուքըն (7րդ) ունի վիրաւոր մարզիկներ, երբ հիւրընկալէ Այնթաբի Ֆրանքֆորթը (14րդ): Անոր կազմին պիտի բացակային Եուրի Ճորքայէֆ եւ Մարիան Հրիսթով:

Ստորեւ՝ 30րդ հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը:

- ՄԱՅՍՕՐ
- Շալքէ - Ուլմ
- Հերթա Պերլինգ - Կոլֆպուրկ
- ՎԱԿՐ
- Համպուրկ - Վերտըր Պրեմըն
- Զայզըրսլաուքըն - Այնթաբի
- Ֆրանքֆորթ
- Տուրքուսիա - Պորտուսիա
- Պայէրն Միւնիխ - 1860 Միւնիխ
- Շթուրթարթ - Ֆրայպուրկ
- ՎԵՐԱԿԱ
- Պայէր Լէւըրքուզըն - Արմիա Պիլֆելտ
- Ունթըրհայնիկ - Համպուրկ

ՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՆԱՐԱՐ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ ԴԱՇՏ

Ֆիորենթինայի արժանթինցի յառաջապահը՝ Կարիէլ Պաթիստա, որ շաբաթակարգին սկսաւ փորձերուն, շատ հաւանաբար յառաջիկայ Շաբաթ օր դաշտ ներկայանայ Լաչո Ռոմայի դէմ ախոյեանութեան (Զալցիո) մրցումին:

Ան անցեալ Կիրակի օր Ա. Սէ. Միլանի դէմ մրցումին (1-1) դաշտ էր ներկայացած, կը ճակատէր յաջողութեամբ:

Երկու կազմերուն համար յաղթանակ արձանագրելը կը նկատուի շատ կարեւոր: 2րդ դիրքը գրաւող Լաչո Ռոմայ ամէն գնով պիտի փորձէ յաղթանակ վերադառնալ Ֆլորանսէն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Էնրիկոն չի վրայ իր ճշունքը շարունակելու համար, մինչ հիւրընկալ կազմին համար յաղթանակ:

կը պիտի ըլլայ կարեւոր, յառաջիկայ եղանակին համար եւ. Է. Է. Է. Ա. ի տոմս մրապահը վերջին հեռանկարով, մանաւանդ, որ այժմ անիկա կը գրաւէ դասաւորման 8րդ դիրքը:

Ֆիորենթինա - Լաչո Ռոմայ մրցումը, որ սկզբնական տեղի պիտի ունենար ժամը 21:30ին (Պէլլորի ժամով), պիտի կատարուի ժամը 16:00ին (դարձեալ՝ Պէլլորի ժամով), կը յայտնեն Ֆլորանս քաղաքին պատասխանատուները, այն մտահոգութեամբ, որ կրնայ խնդիր ծագի երկու կազմերուն համակիրներուն միջեւ, առ այդ քաղաքը դադարէ կ'ըլլայ յայտնողութեամբ փակուի:

Այս տարի երկրորդ անգամ ըլլալով է, որ մրցումի մը ժամը փոփոխութեան կ'ենթարկուի, միշտ միեւնոյն նպատակով:

Անցեալ Մարտ 19ին, Թորինոյի տերափն եւ վերջին օրը եւ Թորինոյի միջեւ փոխանակ երեքուստեւ տեղի ունեցաւ, կատարուած էր կէսօրէ ետք, ինչ որ անթիւ տուած էր ոստիկաններուն, որ լուսապէս դառնակ կացութեան տէրը:

- Շաբաթավերջին տեղի կ'ունենան 30րդ հանգրուանի մրցումները, հետեւեալ յայտագրով:
- ՇԱԲԱԹ
- Ֆիորենթինա - Լաչո Ռոմայ
- Վերուսի - Ուտինէպէ
- ԿԻՐԱԿԻ
- Պարի - Լէչէ
- Քալիարի - Ռեճինա
- Ինթեր Միլան - Եուրենթուս
- Փարմա - Վենէզիա
- Փերուճիա - Փիաչենցա
- Ա. Էս. Ռոմա - Պոլոնիա
- Թորինո - Ա. Սէ. Միլան

ՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Հ. Մ. Ը. Մ. ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՊԱՏԻԺՆԵՐԸ ԲԵԿԱՆՈՒԵՑԱՆ

Լիբանանի դասաբարձի ֆեդերասիոն Հ. Մ. Ը. Մ. Անթիլիասի դէմ տահմանաւ դասաբարձի դասաբարձի քաղաքականութեան, բացի նիւրակաւէն 500 հազար բ. ռ., որ կը մնայ ի գորտ:

Ինչ կը վերաբերի Հ. Մ. Ը. Մ. ի աղքատ կեանքը ներկայացուցական կազմին դասաբարձի, ապա ֆեդերասիոն իր յառաջիկայ լիազումարին վերաբերուող տիրապի երարակէ որոշումը եւ հասանաբար այս առնչութեամբ եւս բեկանում կամ մեղմացում որդեգրէ:

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱՆՈՅՆԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՁԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

Անգլիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան 33րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Մանչեսթր Եունայթըտ, որ այժմ 11 կէտի առաւելութիւն մը ունի իր անմիջական մրցակիցին՝ Լիվըրպոլի վրայ, շարաթաւերջին իր մրցումը պիտի կատարէ հիւրընկալելով Սանտորլանտը (7րդ):

Եունայթըտի մարզիկ Տեյնս Ըրֆին երկէ երկարաճրգեց իր պայմանագրութիւնը իր ակումբին հետ: Այսպիսով, 34 տարեկան ախոյեան, մինչեւ յառաջիկայ եղանակին աւարտը մաս պիտի կազմէ Եունայթըտի: Թեթի Շերինկհէմ սակայն պիտի սպասէ այս եղանակին աւարտը, իր պայմանագրութեան գծով որոշում մը տալու համար, որովհետեւ իրեն պահեստի մարզիկ նկատի կ'առնուի:

2րդ դիրքը գրաւող Լիվըրպոլ պիտի փորձէ կառչած մնալ իր դիրքին եւ անպայման յաղթանակ վերադառնալ Ուլիվըրպոլի դաշտին (17րդ), աւելի չտալու համար, որ Լիմ դարձեալ գրաւէ 2րդ դիրքը: Լիմ դժուարին մրցում մը ունի կատարելիք, երբ հիւրընկալէ Արսենալը (5րդ):

Յետեւեւեւ մրցումի մը ընթացքին, Չելսի, որ պարտութեան մատնած էր Քոլինթերին (2-1) եւ իր արձանագրած այդ յաղթանակէն ետք բարձրացած էր 4րդ դիրքը, պիտի այցելէ նախափերջին դիրքը գրաւող Շեֆիլտ Անելքոմֆի դաշտը:

Չելսի ակումբը երկէ Անգլիոյ ֆուտբոլի ֆեդերասիոնին կողմէ շուրջ 80 հազար տոյար տուեցանքի ենթարկուեցաւ, որովհետեւ անցեալ Փետրուար 12ին, Ուլիվըրպոլի դէմ տեղի ունեցած մրցումին, անոր մարզիկները կոխ ունեցան էին մրցակից կազմին մարզիկներուն հետ: Այդ կոխի իր մասնակցութիւնը բերած Չելսիի մարզիկներէն Տեյնս տուեցաւ ենթարկուեցաւ ֆետերասիոնին կողմէ:

Ստորեւ՝ շարաթաւերջին տեղի ունենալիք մրցումներուն յայտագիրը:

- ՇԱԲԱԹ
- Քոլինթերի - Միլըրլայոյրո
- Տեթի - Քաուլթի - Ուլիվ շաբաթ
- Էլքըրըն - Պրետֆորտ
- Մանչեսթր Եունայթըտ - Սանտորլանտ
- Նիւքեալ - Լաչըր Սիթի
- Շեֆիլտ Անելքոմֆի - Չելսի
- Սաութհեմթըրն - Ուաթֆորտ
- Թոթեմհամ - Արսեն Վիլ
- ԿԻՐԱԿԻ
- Լիմ - Արսենալ
- Ուլիվըրպոլ - Լիվըրպոլ

ՌՈՆԱԼՏՈՅԻ ԴԺՐԱՆՏ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

Իրալիոյ ֆուտբոլի բաժակիր մրցաշարքին աւարտական երրի մրցումին, Լաչո Ռոմայ իր դաշտին վրայ յաղողեցաւ 2-1 արդիւնքով դասաբարձի մարզիկ Բերթր Միլանը, շնորհիւ Փաւէլ Նեպոլէրի (40րդ) եւ Տիեկո Սիմէոնի (53րդ) նշանակած կողմերուն: Բերթրի մարզիկ Քարսըն Միլանը 8րդ վայրէջանին բացած էր մրցումին հաշիւը, 55 հազար համակիրներու ներկայութեան:

Մրցումը ուղադրու էր, այն իմաստով, որ Բերթրի դրափոխի յառաջադրանք Ռոմայո, որ անիկ քան չորս ամիսէ ի վեր բացակայ էր դաշտերէն (վիրաւոր) վերադարձած էր այս ճակատումին:

59րդ վայրէջանին դաշտ ներկայացած Ռոմայո, սակայն, անբախտ վերադարձ մը ունեցաւ եւ վեց վայրէջան ետք վիրաւորուելով դաշտէն դարձաւ քաղաքի դուրս բերուեցաւ եւ փոխարինուեցաւ ռումանացի Արիան Մոտրուլով:

Ան այսօր Փարիզի մէջ տիրապի երարակով բժշկական քննուիւններու, որմէ ետք ոչիսկ յսպակաւայ թէ ինչ տիրա ըլլայ անոր առաջադրանքը: Եսպերոն համաձայն, 23 փարիզի Ռոմայո շարաթաւերջին կատարուած երկու փարի բացակայի դաշտերէն: Սակայն անիկ փարիզի յաղթանակէն է դարձաւ անիկ փարիզի յաղթանակէն շահամարաբար իրաւունք: Այսպէս ստացաւ այսօրուան քննուիւններուն արդիւնքներուն:

